

**STRATEŠKI NAČRT MUZEJA KRŠČANSTVA NA SLOVENSKEM
ZA OBDOBJE 2024–2028**

mag. Nataša Polajnar Frelj,
direktorica

Stična, 17. 11. 2023
Dopolnjeno glede na mnenje MK 18. 1. 2024

VSEBINA	
Spremna beseda direktorice	3
PROGRAMSKE USMERITVE IN PREDVIDEN OBSEG PROGRAMA	4
I. Podatki o javnem zavodu, prednostne naloge in vizija javne službe	4
II. Trajnostni razvoj zbirk in gradiva, zbiralna politika	9
III. Razstavna dejavnost, komuniciranje in razvoj občinstva	13
ORGANIZACIJSKE USMERITVE	19
I. Organigram	19
II. OE Uprava	19
III. Kustodiat za sakralno umetnost	20
IV. Kustodiat za cerkveno zgodovino in ljudsko pobožnost	22
V. Oddelek za muzejsko pedagogiko in andragogiko	24
VI. Oddelek za dokumentacijo	26
VII. Oddelek za konserviranje in restavriranje	28
OPREDELITEV INVESTICIJ IN INVESTICIJSKEGA VZDRŽEVANJA	30
PODLAGE ZA KADROVSKI NAČRT	32
I. Izhodišča	32
II. Načrtovane spremembe in ukrepi na podlagi kadrovskega načrta	33
URESNIČEVANJE PROGRAMSKIH NALOG IN CILJEV MUZEJA PO LETIH	34
ANALIZA SWOT	37

Spremna beseda direktorice

Z jesenjo 2023 sem začela svoj četrti mandat direktorice Muzeja krščanstva na Slovenskem. Muzej bom po svojih najboljših močeh vodila še prihodnjih pet let. Nov Strateški načrt Muzeja krščanstva na Slovenskem za obdobje 2024 do 2028, ki je pred vami, sem napisala na podlagi zakonodaje, mojih dosedanjih izkušenj vodenja muzeja in poznavanja stroke.

Muzej krščanstva na Slovenskem je od leta 1991, ko ga je začelo financirati Ministrstvo za kulturo RS in bilo leta 2006 uvrščeno med državne muzeje, lepo napredovalo. Dosegli smo, da je njegovo financiranje sedaj urejeno sistemsko, od leta 2022 imamo že štiri stalne razstave (za razstavo *Zgodovina krščanstva na Slovenskem* smo leta 2003 prejeli tudi strokovno muzeološko Valvasorjevo priznanje in občinsko nagrado) in da smo v javnosti vedno bolj prepoznavni. Od leta 2013 smo prepoznavnejši tudi v evropskem merilu. V okviru evropskega projekta *Religion and Museums in Europe* smo se predstavili v e-publikaciji, kot partnerji smo sodelovali v dvoletnem evropskem projektu *Religion in the Shaping of European Cultural Identity – RISECI* (2013-2015), od leta 2019 pa smo partnerji v EU projektu *Cistercian landscapes connecting Europe - Cisterscapes*.

Ponosna sem, da sem bila od leta 1995 prisotna pri razvoju tega muzeja. S svojim delom, najprej kot kustosinja, od leta 2003 kot direktorica Slovenskega verskega muzeja in od leta 2008 kot direktorica javnega zavoda Muzej krščanstva na Slovenskem, sem skupaj s svojimi nekdanjimi in sedanjimi sodelavci vidno prispevala k njegovemu vsebinskemu konceptu, razvoju, uveljavitvi v slovenskem kulturnem prostoru in zavesti ter ureditvi njegovega pravnoformalnega statusa.

Zakonodaja zelo jasno določa naloge, odgovornosti, obveznosti in kompetence državnih muzejev. Te so velike in zahtevne. Delo muzeja bo načrtovano skladno z odločitvami Sveta muzeja. Temeljilo bo na zbirkah sakralne premične dediščine nacionalnega pomena, ki jih muzej hrani, na raziskovanju, na pridobivanju novega gradiva, na evidentiranju sakralne premične dediščine na terenu, na strokovnem svetovanju, na pripravi razstav, ki bodo privlačne, aktualne in zanimive za različne starostne skupine domačih in tujih obiskovalcev. V lastni restavratorski delavnici bomo še naprej skrbeli za konservacijo in restavracijo pridobljene sakralne premične kulturne dediščine.

Program dela bo sledil poslanstvu muzeja, upoštevajoč novo mednarodno splošno definicijo muzeja: "Muzej je stalna neprofitna ustanova, ki deluje v korist družbe, raziskuje, zbira, konservira, interpretira ter razstavlja snovno in nesnovno dediščino. Muzeji so odprti za javnost, dostopni in vključujoči ter spodbujajo raznovrstnost in trajnostni razvoj. Delujejo in komunicirajo etično, profesionalno in v sodelovanju s skupnostmi, pri čemer omogočajo raznovrstne izkušnje za izobraževanje, uživanje, premišljevanje in širjenje znanja." (slovenski prevod nove definicije muzeja, sprejet 19.10.2022 na izrednem občnem zboru društva ICOM Slovenija, 19.10.2022).

mag. Nataša Polajnar Frelj, direktorica Muzeja krščanstva na Slovenskem

PROGRAMSKE USMERITVE IN PREDVIDEN OBSEG PROGRAMA

I. Podatki o javnem zavodu, prednostne naloge in vizija javne službe

1. Ustanovitveni akt, lokacija, na kateri deluje muzej

Sklep o ustanovitvi Muzeja krščanstva na Slovenskem je sprejela Vlada Republike Slovenije 13. 10. 2006 (Uradni list RS 106/ 2006).

Ime: Muzej krščanstva na Slovenskem

Status: Javni zavod, državni muzej

Naslov sedeža: Stična 17, 1295 Ivančna Gorica

Matična številka: 1882350000

Druga pomembna dovoljenja, davčna številka itd.:

– davčna številka: 18539351

– šifra proračunskega uporabnika: 38466

– številka proračuna pri UJP Ljubljana: 01100-6000019229

– SKIS in glavna dejavnost SKD: 11001 92.521

Naslov uprave: Stična 17, 1295 Ivančna Gorica

Muzej krščanstva na Slovenskem ima svoje prostore v delu Cistercijanske opatije Stična, v renesančni Stari prelaturi in v delu baročne stavbe ob potoku, ki na severovzhodu zapirata veliko vzhodno dvorišče stiške opatije. Muzej obsega 1793 m² in ima dve nadstropji. V nadstropjih so postavljene štiri stalne razstave, na ogled pa so tudi posamezne zbirke. V pritličju so od leta 2020 prenovljena pedagoška soba z didaktičnimi pripomočki predvsem za kaligrafijo in sodobno opremljena recepcija. Trije pritlični razstavniki prostori služijo za občasne razstave. V t. i. hlapčevski hiši, ki stoji na gospodarskem dvorišču, ima muzej restavratorsko delavnico (87 m²). Delavnica je specializirana predvsem za konservacijo in restavracijo slik in lesene polihromirane plastike.

2. Poslanstvo

Muzej krščanstva na Slovenskem je muzej, ki sledi prek 1700 let staro versko izročilo na območju celotne Republike Slovenije. Krščanstvo je skozi stoletja ustvarilo izjemno materialno in duhovno zapuščino, ki znotraj muzejskih aktivnosti dobiva nove dimenzije. Muzej na eni strani predstavlja različne zbirke premične sakralne kulturne dediščine, na drugi strani pa prinaša historični pregled družbenih tokov, v katerih je imelo krščanstvo pomembno vlogo. Muzej z razstavami, publikacijami in različnimi prireditvami komunicira z javnostjo, ker se zaveda, da krščanstvo ni samo del historičnega konteksta, ampak ima svoje mesto tudi v sodobni družbi. Kot sodoben muzej spodbujamo aktivno sodelovanje posameznikov in skupin na področju varovanja dediščine, kar je dolžnost slehernega posameznika. Muzej je odprt za javnost, dostopen in vključujoč ter spodbuja raznovrstnost in trajnostni razvoj. Spodbujamo aktualni medkulturni dialog, ki je tudi dialog med različnimi verstvi. V današnjem svetu je vse bolj prisoten in bo imel v prihodnosti človeštva odločilno vlogo. Posebno pozornost namenjamo izobraževanju mladih, pri čemer omogočamo raznovrstne izkustvene pedagoške delavnice (npr. pisanje na srednjeveški način s peresi in črnolom na posebnih mizah), uživanje v umetnosti, raziskovanju preteklosti in sedanjosti in širjenju znanja.

3. Zbiralna politika:

Glede na poslanstvo Muzeja krščanstva na Slovenskem bo muzej še naprej zbiral premično sakralno kulturno dediščino nacionalnega pomena iz celotne Republike Slovenije od pozne antike do današnjega časa. V svoje zbirke bo še naprej vključeval tudi dediščino Slovencev v zamejstvu, v izseljeništvu, ter misijonih. Muzej bo zbiral kulturnozgodovinsko, zgodovinsko etnološko, arheološko materialno dediščino slovenskih cerkva, samostanov, romarskih središč, zasebnikov, zapisoval bo pretekle in polpretekle pojave s področja verovanja, ljudske pobožnosti, liturgije, verskega tiska. Dopolnjeval bo avdiovizualni in fonogramski arhiv. Zbirke bo evidentiral tudi na terenu, in kadar bo to mogoče, bo te predmete pridobil.

Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje:

- Sklep o ustanovitvi javnega zavoda Muzej krščanstva na Slovenskem (Uradni list RS št. 106/06)
- Strateški načrt Muzeja krščanstva na Slovenskem za obdobje 2019-2023
- Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2022-2029 (ReNPK22-29) Uradni list RS, št. 29/22)
- Zakon o varstvu kulturne dediščine ZVKD-1 (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16, 21/18 – ZNOrg in 78/23 – ZUNPEOVE)
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17, 21/18 – ZNOrg, 3/22 – ZDeb in 105/22 – ZZNŠPP)
- Pravilnik o varovanju in hranjenju nacionalnega bogastva in muzejskega gradiva, o vpisu v razvid muzejev in o podelitvi pooblastila za opravljanje državne javne službe muzejev (Uradni list RS, št. 110/08, 32/09, 47/12)
- Pravilnik o vodenju inventarne knjige premične kulturne dediščine (Uradni list RS št. 122/04, 16/08-ZVKD-1)
- Pravilnik o strokovnih izpitih na področju varstva kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 32/18)
- Pravilnik o registru kulturne dediščine (Uradni list RS št. 66/09)
- Pravilnik o seznamih zvrsti dediščine in varstvenih usmeritvah (Uradni list RS, št. 102/10)
- ICOM-ov kodeks muzejske etike, Mednarodni muzejski svet, Slovenski odbor, Ljubljana 1993, 2001, 2004, Slovenski ICOM kodeks poklicne etike, Ljubljana 2005
- Zakon o javnih financah Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18, 195/20- odl. US, 18/23 – ZDU-10 in 76/23)
- Zakon za uravnoteženje javnih financ /ZUJF/ Uradni list RS, št. 40/12, 96/12 – ZPIZ-2, 104/12 – ZIPRS1314, 105/12, 25/13 – odl. US, 46/13 – ZIPRS1314-A, 56/13 – ZŠtip-1, 63/13 – ZOsn-I, 63/13 – ZJAKRS-A, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 101/13 – ZDavNepr, 107/13 – odl.US, 85/14, 95/14, 24/15 – odl. US, 90/15, 102/15, 63/16 – ZDoh-2R in 77/17 – ZMVN-1 in 33/19 – ZMVN-1A, 72/19 in 174/20 – ZIPRS2122 in 139/22 – ZSPJS-AA)
- Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti v Republiki Sloveniji Uradni list RS, št. 45/94, 45/94, 39/96, 39/99MPUPR, 82/99, 102/00, 52/01, 64/01, 43/06 ZKolP, 60/08, 32/09, 32/09, 40/12, 46/13, 106/15, 46/17, 2/17 – popr. in 80/18, 160/20, 88/21 IN 136/22)
- Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2023 in 2024 (Uradni list RS, št. 150/22, 65/23, 76/23-ZJF-I in 97/23)

Interni akti zavoda

4. Organi javnega zavoda (direktorica, Svet javnega zavoda)

Od leta 2003 vodi muzej mag. Nataša Polajnar Frelih, muzejska svetnica, mag. umetnostne zgodovine in dipl. etnologinja. 18. 4. 2023 je bila z Odločbo Ministrstva za kulturo ponovno imenovana za direktorico javnega zavoda Muzej krščanstva na Slovenskem za obdobje petih let (24. 9. 2023 do vključno 23. 9. 2028).

Organ, ki spremlja in nadzoruje delovanje MKS, je Svet muzeja. Člani Sveta muzeja so: predsednica Marcela Uršič, podpredsednik dr. Ferdinand Šerbelj in člani dr. Anton Jamnik, opat mag. Maksimilijan File in mag. Irena Rotar. Člani sveta imajo mandat pet let (15. 6. 2022 do 14. 6. 2027). Člani sveta se sestajajo v skladu z zakonskimi obveznostmi in sprotnimi potrebami. Delovanje Sveta ureja *Poslovník o delu Sveta Muzeja krščanstva na Slovenskem* z dne, 15. 6. 2022.

V skladu s 43. členom ZUJIKa, javni zavod nima strokovnega sveta.

5. Javna služba

Muzej krščanstva na Slovenskem je državni muzej, ki hrani nacionalno bogastvo in opravlja državno javno službo na področju premične dediščine in nesnovne dediščine v Republiki Sloveniji. S svojimi zbirkami in razstavami vidno prispeva k ohranjanju premične sakralne kulturne dediščine, razvijanju zavesti o dediščini, k njenemu vrednotenju in popularizaciji. Naloge muzeja so opredeljene v 5. členu Sklepa o ustanovitvi javnega zavoda (Uradni list RS 106/ 2006) in v Zakonu o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS št. 16/ 2008, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13 in 32/16). Znotraj državne javne službe opravlja naslednje naloge:

1. identificira, dokumentira, preučuje in interpretira ter vrednoti sakralno premično dediščino in živo dediščino ter ju predstavlja javnosti,
2. zbira, izvaja akcesijo in inventariziranje premične sakralne dediščine,
3. pripravlja predloge za razglasitev premičnih sakralnih spomenikov državnega pomena,
4. usklajuje vpis premične sakralne dediščine v register,
5. varuje in hrani zbirke državnega pomena,
6. pripravlja in izvaja konservatorsko-restavratorske postopke na premični sakralni dediščini,
7. nadzira varstvo sakralnih premičnih spomenikov in nacionalnega bogastva zunaj muzeja,
8. svetuje in daje navodila lastnikom zbirk premične sakralne dediščine glede vodenja inventarnih knjig,
9. razstavlja muzejske zbirke,
10. raziskuje premično sakralno dediščino in njeno varstvo po naročilu Ministrstva za kulturo,
11. izvaja programe za razvijanje zavesti o dediščini, programe pripravništva, izpopolnjevanja in prakse za izobraževalne programe različnih stopenj s svojega področja.

6. Prednostne naloge in cilji

V skladu s poslanstvom muzeja načrtujem naslednje osrednje cilje:

- zagotavljanje pogojev za nemoteno kontinuirano delovanje muzeja, ki hrani, proučuje, prezentira, dokumentira, digitalizira, restavrira sakralno premično dediščino s področja R Slovenije,
- zagotavljanje finančnih virov,
- kadrovska krepitev, osem zaposlenih leta 2028
- sodelavcem omogočiti redno dodatno izobraževanje,
- delovati kot sodoben, inkluziven, participativen muzej,
- delovati glede na potrebe sodobne slovenske družbe v globalnem svetu,

- prizadevati si za zmanjšanje emisij ogljika na vseh področjih muzejskega dela (v administraciji, pri razstavah, dokumentaciji, digitalizaciji, ravnanju z zaščitno embalažo, obiskovalcih itd.).
- nadaljevati s kakovostnim razstavnim programom in aktivnostmi, ki naj nagovorijo čim širši krog ljudi ter s tem prispevati h kakovosti življenja in izboljšanju odnosa družbe do sakralne premične dediščine, zgodovine in narodne identitete,
- zagotavljati dostopnost do zbirk, saj je dostopnost do dediščine del človekovih pravic,
- preko našega javnega programa ozaveščati obiskovalce, da se odločijo za povečanje pozitivnega vpliva na okolje (npr. odnos do odpadkov, trajnostni razvoj, samooskrbnost, recikliranje, dostop do muzeja po pohodniški ali kolesarski poti)
- muzej še naprej vključevati v mednarodne projekte,
- sistematično dopolnjevati muzejske zbirke v okviru zbiralne politike muzeja,
- nadaljevati z digitaliziranjem zbirk za namen dopolnjevanja naše spletne strani s sistematično predstavitvijo muzealij in muzejskih predmetov,
- zagotavljati pogoje za trajno in varno hrambo digitalnih vsebin,
- nadaljevati z ovrednotenjem lastnih zbirk s sorodnimi zbirkami doma in po svetu,
- še naprej razvijati rokopisno središče v luči kontinuitete prostora (znameniti stiški rokopisi iz 12. stoletja, Stiški rokopis iz 15. stoletja),
- vzpostaviti matično bazo za evidenco premične sakralne kulturne dediščine na celotnem področju Republike Slovenije,
- z zanimivimi razstavami in programom skrbeti za čim večji obisk muzeja in število obiskovalcev najprej povečati na stanje pred pandemijo, kasneje pa še povečati,
- še naprej razvijati kakovosten in zanimiv pedagoško-andragoški program v okviru vseživljenjskega izobraževanja,
- nadaljevati s postopnim preoblikovanjem arhiva misijonarja Friderika I. Barage v osrednjo informacijsko bazo za misijonologijo na Slovenskem,
- nadaljevati z dokumentiranjem aktualnih dogajanj, ki so povezana s krščanstvom v Sloveniji in drugod po svetu, ter njegova pozicija do drugih verstev,
- še naprej skrbeti za čim boljše vključenost muzeja v turistično ponudbo in s tem neposredno prispevati k razvoju gospodarstva in turizma ter vseživljenjskega izobraževanja,
- pridobiti čim širši krog sledilcev na družbenih omrežjih z objavami naših zbirk, razstav, muzejskih dogodkov, izobraževalnih videov, promocijskih filmov,
- izpopolniti strategijo promocije muzeja doma in v tujini.

7. Dokumentiranje dediščine

Nadaljevali bomo z evidentiranjem, akcesijo in inventarizacijo muzejskega fonda v dokumentacijski sistem Galis ter z objavo izbranih muzealij na naši internetni strani in portalu Museums.si.

Obseg digitalizacije se je v zadnjih treh letih izredno povečal, kar pa pomeni poseben izziv. Predmete za digitaliziranje je potrebno predhodno konservatorsko-restavratorsko pripraviti za fotografiranje, v delovni proces je potrebno vključiti profesionalnega fotografa, priskrbeti je potrebno ustrezne ekspertize, prevode besedil in na koncu vse podatke vnesti v Galis in na muzejsko spletno stran. Digitalizacija od nas zahteva tudi specifična znanja s področja zagotavljanja varne hrambe velikih količin podatkov, specifična znanja programov, ustrezne opreme. Potreba po redno zaposlenem informatiku je torej vedno večja.

Digitalizacija nam spreminja tudi druga področja muzejskega dela. Pogosteje kot pred leti pripravljamo in izvajamo e- učne delavnice, videe, e-vodenja po muzeju, e-odprtja razstav.

Dokumentiranje muzejskega fonda že vrsto let opravljata naš edini dokumentalist (samostojni muzejski tehnik) in naš edini kustos. Z dodatno zaposlitvijo kustosa bi to delo zagotovo steklo hitreje. Bolj sistematično bi lahko pristopili tudi k evidentiranju in dokumentiranju sakralne premične kulturne dediščine po župnijah, redovnih skupnostih, pri zbirateljih, saj nam Sklep o ustanovitvi nalaga skrb za premično sakralno dediščino na celotnem območju Republike Slovenije.

8. Skrb za ohranjenost muzejskega fonda

V restavratorski delavnici izvajamo konservatorske, restavratorske in preventivne posege na muzealijah in muzejskih predmetih iz enajstih muzejskih zbirk. Delo opravlja restavratorka specialistka z magisterijem. Delavnica je opremljena za konserviranje in restavriranje slik in lesene polihromirane plastike. Veliko posegov je opravljenih tudi na kompozitnih predmetih, ki so izdelani iz več različnih materialov. Posebna skrb je namenjena hranjenju in prezentaciji občutljivega cerkvenega tekstila ter nadzoru klimatskih pogojev na razstavah in v depojih. Le ti pa niso vedno idealni. Historične stavbe imajo namreč svoje specifične.

V prihodnjih letih bo poleg rednega dela pozornost usmerjena v pripravo muzejskih predmetov iz Kozlevčarjeve zbirke za prenovljeno stalno razstavo. Čim prej bomo morali najti tudi rešitev za primernejše hranjenje muzejskih predmetov. Muzej ima štiri priročne depoje, ki so polni.

Še naprej bomo javnost ozaveščali o pomenu ohranjanja kulturne dediščine s prirejanjem npr. dnevov odprtih vrat (Konservatorsko restavratorska transverzala), s sodelovanjem na strokovnih srečanjih (v organizaciji Društva restavradorjev Slovenije, Slovenskega konservatorskega društva, Skupnosti muzejev Slovenije itd.). Restavratorka bo nadaljevala tudi s strokovnim svetovanjem o rokovanju s sakralno premično dediščino na terenu.

Za nemoteno kontinuirano delo bo tudi v prihodnosti potrebno zagotoviti primerna sredstva za nakup materiala za restavriranje, za dodatno opremo, za analize pri zunanjih izvajalcih ter vsaj občasno za zunanjo fizično pomoč.

Vizija

Muzej krščanstva na Slovenskem se bo še naprej razvijal v eno nepogrešljivih kulturnih ustanov na Slovenskem. Tudi sodobnemu človeku 21. stoletja bo s svojimi zbirkami, razstavami, publikacijami, s prisotnostjo na socialnih omrežjih (Twitter, Facebook, Instagram) in z drugo muzejsko dejavnostjo dajal odgovore na vprašanja o tradiciji krščanstva na Slovenskem in o njegovi vpetosti v eno večjih svetovnih religij, o njegovem pomenu za družbo, o sakralni dediščini na Slovenskem, o duhovnosti, o krščanskem izročilu in ljudski pobožnosti.

Kot sodoben, inkluziven, participativen muzej bo še naprej prispeval h kakovosti življenja posameznika in skupnosti. Muzej bo še naprej prostor povezovanja, ozaveščanja in krepitev odnosa družbe do ohranjanja premične sakralne dediščine. Še bolj bo vpet v mednarodni prostor, predvsem v aktivno sodelovanje s sorodnimi ustanovami v sosednjih državah. Spremljanje muzejske dejavnosti muzejev s podobnim poslanstvom po Evropi in drugod po svetu se bo še povečalo. Sodelovanje s tujimi partnerji bo muzeju omogočilo nadaljnjo udeležbo v mednarodnih projektih. Muzej krščanstva na Slovenskem bo še naprej razvijal Informacijsko središče za misijonologijo, s katerim se dejavnost muzeja širi na stike z neevropskimi kulturami, med katerimi so delovali slovenski misijonarji. Osnovo središča

predstavlja Baragov arhiv z obsežno bazo informacij o Slovencih, ki so v 19. stoletju delovali v Severni Ameriki.

Z atraktivnim izobraževalnim programom bomo v muzeju še naprej krepili dejavnosti v rokopisnem središču, katerega jedro predstavljajo kontinuiteta prostora (delovanje stiškega skriptorija v srednjem veku). Še naprej bomo izvajali sodobno presentacijo vsebine, ki je na ogled v muzeju, in za prenos znanja ter skrbeli za izkustveni doživljajski pedagoški program.

II. Trajnostni razvoj zbirk in gradiva, zbiralna politika

Muzej bogatijo zbirke premične sakralne kulturne dediščine s približno 31.600 predmeti, ki so v lasti muzeja ali pa v hrambi. Po velikosti gotovo izstopa zbirka starin Leopolda Kozlevčarja, ki šteje 1.770 umetnostnozgodovinskih, kulturnozgodovinskih in etnoloških predmetov. Večjo zbirko so prispevale tudi uršulinke iz Škofje Loke. V njej so umetnine od 17. do 20. stoletja, zbirka tekstilij, relikvarijev in voščenih figuric, fond liturgičnega posodja in cerkvene opreme. Temelj muzejskega fonda v Stični pa predstavlja zbirka stiškega samostana, ki šteje pribl. 900 umetnostnozgodovinskih, liturgičnih in etnoloških predmetov. Izpostavimo lahko zbirko likovnih in kiparskih del, knjižno gradivo, liturgično posodje in relikvarije. Dragocen in pomemben je tudi arhivski fond stiškega rojaka, salezijanskega duhovnika Karla Ceglarja, o misijonarju Frideriku Ireneju Baragi in drugih slovenskih misijonarjih. Fond s knjižnico slovenskega izseljeniškega tiska iz Amerike, Argentine in Avstralije šteje okoli 5.000 enot.

V 40 letih obstoja našega muzeja nam je uspelo odkupiti več kot 1.590 muzealij, med katerimi izstopajo: gotski plastiki *Marije* in *sv. Marjete*, Plečnikov »Dolinarjev kelih«, umetniška dela Matije Bradaška, Rika Debenjaka, Franceta Goršeta, Riharda Jakopiča, Mire Ličen Krmpotič Ivane Kobilca, Franceta Kralja, Mateja Metlikoviča, Valentina Metzingerja, Alberta Sirka, Ferda Vesela, Ivana Zajca. Med kupljene predmete spadajo tudi srebrn procesijski križ iz 17. stoletja, več različnih voščenih figuric, devocionalij in liturgična oprema, ulita v ljubljanski livarski delavnici Maksa Samasse.

Z donacijami smo do leta 2023 muzejske zbirke obogatili z 11.172 muzealijami in 4.907 muzejskimi predmeti. Med njimi naj omenimo vsaj srebrn beneški procesijski križ iz 17. stoletja, kipe in slike iz 17. in 18. stoletja, umetniška dela Leona Koporca, Franceta Kralja, Elde Piščanec in Ivana Vavpotiča iz 20. stoletja, mašne plašče, oltarne prte, izjemne voščene figurice, relikvarije, rožne venčke, svetinjice, obsežno zbirko slovenskih velikonočnih pirhov in velikonočnih butaric, molitvenike, podobice, verski tisk itd.

V matični zbirki sakralne premične dediščine so predmeti razvrščeni v naslednjih enajstih zbirkah:

1. Zbirka devocionalij
2. Umetnostnozgodovinska zbirka
3. Zbirka liturgičnih predmetov
4. Etnološka zbirka
5. Kulturnozgodovinska zbirka
6. Numizmatična zbirka
7. Fotografska zbirka

8. Arheološka zbirka
9. Zbirka misijonarja Friderika Ireneja Barage (1797–1868)
10. Zbirka starin Leopolda Kozlevčarja (1904–1988)
11. Razno: Zbirka nabožnih razglednic, Zbirka molitvenikov

1. Zbirka devocionalij

Voščene figure: Muzej hrani eno največjih zbirk voščenih figuric na Slovenskem. Zbirka z več kot 40 predmeti je primerljiva s sorodnimi zbirkami po Evropi. Večino figur, oblačil, kronic in drugih dodatkov so nam med letoma 1990 in 1992 v hrambo zaupale škofjeloške uršulinke. Leta 2005 je muzej večino teh figur predstavil javnosti na občasni razstavi *Jesulus Pragensis: praški Jezušček in druge voščene figure v Slovenskem verskem muzeju*.

Križi: V našem fondu hranimo več kot 200 raznovrstnih križev. Med najstarejše primerke v zbirki spada kovani relikviarijski križ iz leta 1681.

Svetinjice: Zbirka svetinjic šteje preko 460 devocionalij. Najstarejše so bronaste svetinjice iz 18. stoletja. Svetinjice so lep prikaz ljudske pobožnosti.

Relikviariji: zbirka relikviarijev in relikvij je ena večjih na Slovenskem. Sestavlja jo več kot 150 relikviarijev, ki vsebujejo okoli 1.200 relikvij. Zbirka je bila podrobneje predstavljena na občasni razstavi *Dotik svetnikov: vloga relikvij v krščanstvu na Slovenskem* leta 2008.

Podobice: Zbirka podobic obsega prek 6.800 enot. Med starejše spadajo podobice z upodobitvami križevega pota v tehniki lesoreza s konca 17. oz. z začetka 18. stoletja. Tematsko ločimo svetniške, romarske in spominske podobice (ob smrti, krstu, novi maši idr.).

Rožni venci: V preteklosti so bila romanja eden od glavnih motivov ljudskih potovanj in skoraj nujno je bilo, da se je romar z božje poti vrnil z materialnim dokazom o opravljeni zaobljubi. Naša zbirka rožnih vencev, ki jih poznamo tudi pod imenom roženkranci ali molki, šteje čez 100 primerkov. Datiramo jih med 17. in 20. stoletje. Najdragocenejši med njimi je rožni venec iz Maria Zell iz 17. stoletja.

Votivi so predmeti, ki so bili narejeni ali podarjeni zaradi zaobljube v nesreči ali zahvale.

2. Umetnostnozgodovinska zbirka

Slikarska zbirka obsega likovna dela od 15. stoletja dalje, prevladujejo pa likovna dela umetnikov iz 18. in 19. stoletja. Najstarejši likovni upodobitvi sta gotska freska sv. Eligija in freska s fragmenti naslikanih grbov, domnevno deli Janeza Ljubljanskega iz sredine 15. stoletja. Krasili sta nekdanjo Pavlovo kapelo ob nekdanjem vhodu v stiški samostan. Med slikami iz 18. stoletja hranimo dela Fortunata Berganta, Antona Mihaela Fayenza, Valentina Metzingerja, Antona Postla in Janeza Potočnika. Med slikami iz 19. stoletja naj omenimo dela Matije Bradaška ml., Leopolda Layerja, Mihaela Stroya in Anselma Wissiaka. V fondu so tudi slike slovenskih umetnikov 20. stoletja: Rika Debenjaka, Ivana Franketa, Maksima Gasparija, Ivana Groharja, Gabrijela Humeka, Ivane Kobilce, Leona Koporca, Antona Gojmirja Kosa, Elde Piščanec, Maksima Sedeja, Alberta Sirka, Lojzeta Spacala, Mateja Sternena, Ivana Vavpotiča, in Ivana Zajca. Od sodobnikov naj omenimo likovna dela Mire Ličen Krmpotić in Mateja Metlikoviča.

Kiparska zbirka: Med kiparskimi deli so najstarejši trije rimski nagrobniki, najdeni na območju stiškega samostana. Muzej je pred leti kupil leseni gotski kip *sv. Marjete*, ki je bil izdelan okoli leta 1389. Iz 15. stoletja so reliefna upodobitev *Marije, Sočutna (Pietà)* iz župnije Senožeče. Iz baroka po kvaliteti izstopajo imenitni celopostavni kipi svetnic in

svetnikov z nekdanjega glavnega oltarja v uršulinski cerkvi v Škofji Loki (Peter Žiwobski, okoli leta 1789). Med deli iz 19. stoletja naj omenimo predvsem mavčni kip mariborskega škofa A. M. Slomška (Franc Ksaver Zajec, 1880). Kiparstvo 20. stoletja je zastopano z deli Franceta Goršeta, Staneta Jarma, Franceta Kralja in Ivana Zajca.

Arhitekturna plastika: V zbirki hranimo dele stavbne kamnite plastike od 12. do 15. stoletja iz stiškega samostana.

3. Zbirka liturgičnih predmetov

Zbirka cerkvenega posodja obsega prek 100 predmetov, kot so kelih, monštranca, ciborij, kadilnica, čolniček, vrčki, piksida idr. Med najstarejše primerke spada kelih iz leta 1627. Veliko umetniško vrednost imajo Plečnikovi kelihi, ki med kelihi na slovenskem etničnem ozemlju zavzemajo posebno mesto.

Zbirka cerkvenih oblačil (paramentov): Muzej hrani bogat fond cerkvenega tekstila z več kot 1.400 primerki, kot so habit, kuta, kazula, pluvial, dalmatika, štola, manipel, bursa, pala, velum, biret, rokavice, čevlji, mitra, alba, roket, antependij, prt idr. Med najstarejše primerke cerkvenih oblačil spada gabrški plašč iz 17. stoletja iz župnije Senožeče. Paramenti, ki se uporabljajo v katoliški cerkvi oz. liturgiji, predstavljajo zaradi občutljivosti in ogroženosti poseben segment kulturne dediščine tako za ustanove, ki varujemo to dediščino, kakor tudi za raziskovalce, ki proučujejo tovrstno gradivo.

4. Etnološka zbirka

Zbirka slik na steklo: slike na steklo so ena od najbolj značilnih in pogostih oblik ljudske pobožnosti. Med 18. stoletjem in prvo polovico 20. stoletja so krasile skoraj vse "bogkove kote" v kmečkih hišah na vsem slovenskem ozemlju. Zbirka slik na steklo v našem muzeju šteje prek 100 primerkov. Večina je bila naslikana v prvi polovici 19. stoletja.

Zbirka jaslí: muzejska zbirka obsega več kot 37 različnih jaslí. Med najdragocenejše spadajo omarične jaslice iz 19. stoletja in družinske jaslice akademika dr. Emilijana Cevca iz leta 1957.

Zbirka samostanskih etnoloških predmetov: v zbirki so različni etnološki predmeti, vezani na gospodarsko dejavnost stiškega samostana in drugih samostanov na Slovenskem.

Zbirka panjskih končnic: poslikava čebelnjakov je stara slovenska tradicija. Številni samouki, podobarji in tudi priznani slikarji so na panjske končnice prenašali razne legende, nabožne motive, krajinske podobe, znane osebnosti idr. V muzeju imamo dvanajst primerkov. Nekaj naj bi jih poslikal znani slovenski slikar Matija Koželj.

5. Kulturnozgodovinska zbirka: v fondu je blizu 100 kosov stilnega pohištva. Baročno, poznobaročno in bidermajersko pohištvo z začetka 19. stoletja je večinoma iz Kozlevčarjeve zbirke starin. Zbirka vsebuje tudi lepo izdelano baročno omaro iz leta 1767 iz stiškega samostana.

Zbirka ur šteje 34 primerkov. Med njimi so žepne, ročne, stenske, namizne, stoječe, pečene in cerkvene ure. Posebno zanimive so stoječe bidermajerske ure iz prvih desetletij 19. stoletja iz Kozlevčarjeve zbirke starin.

6. Numizmatična zbirka

Zbirka kovancev in papirnatega denarja obsega več kot 530 enot. Mednje spada precej velika zbirka antičnih kovancev, ki jo je zbral Leopold Kozlevčar.

7. Fotografska zbirka

Fotografsko gradivo: Fototeka vsebuje prek 1.230 črno-belih in barvnih fotografij in 154 fotografij na steklene plošče. Hranimo prek 3.900 skenogramov in 2.200 barvnih diapozitivov. Po tematiki lahko dokumentarno gradivo v fizični ali digitalni obliki razdelimo na razne cerkvene manifestacije (slovesnosti, kongresi, nove maše in drugi duhovniški jubileji), redovne skupnosti (cistercijani, frančiškani, uršulinke, usmiljenke idr.), politični begunci po II. svetovni vojni, cerkveno šolstvo, cerkveno društveno življenje, cerkvene osebnosti, romarska središča doma in po svetu, cerkvene stavbe, kapele in znamenja.

Fotografije na steklo: Med fotografskim gradivom hranimo tudi 154 fotografij na steklenih ploščah. Za raziskovanje zgodovine stiškega samostana so posebno dragocene avtorske fotografije p. Stanislava Malija, ki prikazujejo samostan okoli leta 1930.

8. Arheološka zbirka

V **arheološki zbirki** hranimo predvsem najdbe iz arheološkega izkopavanja leta 2003 na območju nekdanjega lavatorija v vrtu križnega hodnika stiškega samostana. Presenetljivo odkritje so bili ostanki keramike in sledovi objekta iz starejše železne dobe. To je prvi dokumentirani dokaz, da je bil prostor samostanskega kompleksa naseljen že v prvem tisočletju pred Kristusom. V zbirki hranimo tudi rimsko fibulo, tri rimske nagrobnike in srednjeveško vodovodno cev.

9. Zbirka misijonarja Friderika Ireneja Barage (1797–1868)

V muzeju hranimo izjemen arhiv misijonarja in škofa Friderika Ireneja Barage (1797–1868). Poleg arhiva, ki ga hrani ameriška Baragova zveza (Baraga Association) v Marquettu, je naš arhiv najpopolnejši in edinstven v Evropi. Zbirko originalnih Baragovih knjižnih del, predmetov in korespondenco ter knjižni fond slovenske izseljeniške literature iz ZDA, Kanade, Argentine in Avstralije je zbral in uredil salezijanski duhovnik Karel Ceglar (1912–1999), po rodu iz Stične, ki je po II. svetovni vojni živel v Kanadi. Arhiv in knjižnica z okoli 5.000 enotami sta po predhodnem dogovoru dostopna v študijske namene.

10. Zbirka starin Leopolda Kozlevčarja (1904–1988)

V zbirki so bidermajersko pohištvo (predvsem iz gradu Hmeljnik na Dolenjskem), kipi (baročni in iz 20. stoletja), slike uveljavljenih slovenskih umetnikov (F. Berganta, L. Layerja, M. Stroya, I. Groharja, M. Sedeja, Šubica, F. K. Zajca), slike na steklo (več kot 80 slik), liturgično posodje, ure z začetka 19. stoletja, numizmatična zbirka, zbirka umetnoobrtnih izdelkov iz stekla in porcelana ter etnološki predmeti.

11. Razno:

Zbirka nabožnih razglednic v našem muzeju obsega čez 2.800 primerkov. Gre za gradivo, ki s sodobnimi komunikacijskimi sredstvi čedalje hitreje izginja. Med najstarejše primerke pri nas spadajo razglednice s konca 19. stoletja, izdelane v kromolitografski tehniki. Prevladujejo razglednice romarskih cerkva in krajev. Hranimo tudi slikovne razglednice, ki predstavljajo dogodke in osebe iz domačega in tujega cerkvenega prostora.

Zbirka molitvenikov šteje čez 400 primerkov. Z leti jo postopoma dopolnjujemo predvsem z donacijam, ki jih dobimo od dedičev pokojnih župnikov.

Zbiralna politika muzeja temelji na naslednjih zbiralnih ciljih:

- Zbirko sakralne premične dediščine kontinuirano večati s kvalitetnimi muzealijami nacionalnega pomena,
- pri zbiranju še naprej sodelovati s cerkvenimi ustanovami, posamezniki, zbiratelji, trgovci umetnin,
- ohranjati zbirke za prihodnje generacije po najvišjih strokovnih načelih muzejske in konservatorsko-restavratorske stroke,
- predstavljati muzejske predmete in muzealije javnostim na stalnih in občasnih razstavah,
- izobraževati in ohranjati vedenje, spomin in znanje,
- obnavljati predmete iz zbirk, skrbeti za konservacijo in restavracijo,
- sodelovati z drugimi državnimi muzeji pri oblikovanju zbiralne politike.

Klasifikacija zbirk:

Stalne zbirke

Odgovorno ravnanje z originalnimi predmeti, korektno izvedene raziskave in pravilna umestitev na razstavah so bistvene pri ohranjanju dediščine in izobraževanju, v našem primeru pri ohranjanju in izobraževanju o krščanstvu na Slovenskem in v širšem evropskem oz. svetovnem prostoru. Muzejski predmeti so vpisani v akcesijsko in inventarno knjigo.

Zbirke v hrambi

Za zbirke v hrambi veljajo enaki strokovni pristopi, režim varovanja in njihovo rokovanje kot za stalne zbirke. Vpisane so v evidenčno knjigo.

Muzej pri pridobivanju zbirk upošteva navodila iz ICOM-ovega kodeksa muzejske etike in merila.

III. Razstavna dejavnost, komuniciranje in razvoj občinstva

Razstavna dejavnost

Nadaljevali bomo s kvalitetno in atraktivno razstavno politiko v skladu s poslanstvom muzeja ter v okviru finančnih in kadrovskih možnosti. Tako kot doslej bomo pripravili razstave z namenom prezentacije sakralne premične dediščine, ozaveščanja, izobraževanja. Naše delo bo še naprej prispevek h kakovosti življenja posameznika in družbe kot celote. V okviru digitalizacije dediščine bomo tudi v prihodnje pripravili in javnosti ponudili vedno več virtualnega gradiva (npr. e-izobraževalne delavnice, e-vodenja po razstavah, video za gluhe in naglušne).

Po več letnih raziskavah, opažanjih in evalvacijah smo ugotovili, da je muzej potrebno postopoma prilagoditi novim željam obiskovalcev, novim trendom v muzeologiji in družbenim spremembam na sploh. Izkazalo se je, da obiskovalce najbolj zanima tema srednjeveške pisne kulture in življenje slovenskih menihov in redovnic. Nov koncept stalnih postavitev v muzeju bo obiskovalcu dajal še širši vpogled na določeno tematiko. Zaradi tega bodo teme predstavljene na treh nivojih: Evropa-Slovenija-Stična.

Novi trendi v muzeologiji gredo v smer pripovedovanja zgodb, čemur želimo slediti tudi mi. Ker želimo v prihodnje v muzej privabiti še več mladih, bomo v stalne postavitve vključili tudi problematiko sodobne družbe in vpliv vere na njo.

Sledili bomo novi splošni definiciji muzeja, po kateri so muzeji »odprti za javnost, dostopni in vključujoči ter spodbujajo raznovrstnost in trajnostni razvoj. Delujejo in komunicirajo etično, profesionalno in v sodelovanju s skupnostmi, pri čemer omogočajo raznovrstne izkušnje za izobraževanje, uživanje, premišljevanje in širjenje znanja." (ICOM)

Razstave bomo predstavili tudi zunaj matične hiše z gostovanji doma in v tujini. Utrdili bomo povezanost z javnimi zavodi, ki delujejo tako na državni kot na občinski ravni, predvsem v smislu vključitve muzeja v večje skupne projekte, katerih rezultati bodo odmevne tematske razstave z vsemi spremljajočimi dejavnostmi. Muzej bo še naprej omogočal gostovanja drugim kulturnim ustanovam.

Stalne razstave:

Muzej ima od leta 2023 štiri stalne razstave: *Zgodovina krščanstva na Slovenskem* (2002), *Življenje za samostanskimi zidovi* (2009), *Skrivnostni svet srednjeveških pisarjev* (2021), *Kulturna krajina cistercijanov* (2023). Na ogled so tudi razne zbirke (npr. zbirka liturgičnega posodja in liturgičnih oblačil, zbirka voščenih figuric in relikviarijev, zbirka devocionalij, zbirka sakralne likovne umetnosti).

V naslednjih petih letih želimo zbirke še naprej dopolnjevati v skladu z zbiralno politiko muzeja s pomembnimi muzealijami nacionalne vrednosti, nekatere stalne razstave pa posodobiti. Koncept novih postavitev bo temeljil na zgodbah in ne več toliko na kronologiji. Prenova bo potekala postopoma, odvisna bo predvsem od financ in kadrovske zasedenosti.

Stalno razstavo *Zgodovina krščanstva na Slovenskem* bo potrebno postopno prenoviti. Načrtujemo postavitev več info točk, kjer bodo obiskovalci izvedeli dodatne vsebine na zanimivejši, interaktiven način. S tem bomo razstavo približali predvsem mladim, tujim obiskovalcem pa bomo omogočili samostojen ogled. Pri nas so vsi ogledi vodeni, vedno več interaktivnih vsebin v slovenskem in angleškem jeziku pa nam že omogoča, da si muzej obiskovalci ogledujejo tudi sami.

Kot nosilne teme v bodoče vidimo:

- krščanske verske skupnosti na Slovenskem (predstavitev njihovega delovanja v sodobni družbi),
- vloga religije v sodobni družbi (kot javni zavod se čutimo odgovorne, da se dotikamo problemov in izzivov, s katerimi se sooča sodobna družba: sekularizacija, ekologija, odnos religije in Cerkve do žensk, mladih, otrok, beguncev...),
- pomen reformacije in protestantizma na zgodovino Slovencev (reformacija pomeni ključen dejavnik pri formiranju slovenske identitete. Svoje zgodbe nam bodo razkrile ključne osebnosti tega gibanja, npr. Primož Trubar, Štefan Küzmič, Tomaž Hren, grofje Turjaški...),
- sakralna umetnost na Slovenskem (zgodovinski razvoj umetnostnih slogov na Slovenskem),
- sakralni spomeniki državnega pomena (vizualna predstavitev sakralnih spomenikov z namenom vzpostavitve informacijske točke za obiskovalca),
- misijonarska dejavnost (predstavitev zgodb nekaterih najpomembnejših slovenskih misijonarjev, npr. F. I. Baraga, I. Knoblehar, P. Opeka...).

Na novo bomo predstavili zgodovino krščanstva na Slovenskem v pozni antiki in v zgodnjem srednjem veku. Zaradi pomanjkanja depojskih prostorov smo pred leti morali dve razstavi sobi, v katerih je bil predstavljen ta del zgodovine, spremeniti v priročna depoja. Pri pripravi nove razstave v prostoru ali pa virtualno bodo upoštevana najnovejša arheološka dognanja.

Stalno razstavo *Življenje za samostanskimi zidovi* sprti spreminjamo z manjšimi prerazporeditvami vsebin in eksponatov, vezanih predvsem na zgodovino stiškega samostana. Posebna naloga, ki nas čaka v bližnji prihodnosti, pa je zaščita tal s konca 16. stoletja v t.i. Lavrencijevi utrdbi v prvem nadstropju muzeja in posledično sprememba postavitve eksponatov v tem prostoru.

V obdobju, ki je pred nami, pa se bo potrebno osredotočiti tudi na začetek priprav na praznovanje 900. obletnice stiškega samostana leta 2036. Glede na to, da muzej deluje v delu stiške opatije, bomo morali tudi v muzeju pravočasno začeti s pripravami na ta visok jubilej.

Stalna razstava *Skrivnostni svet srednjeveških pisarjev* (2021) je spomenik srednjeveški pisni kulturi na Slovenskem. Najpomembnejši rokopisi so na edinstven način predstavljeni s pomočjo sodobne tehnologije. Kot Muzej krščanstva na Slovenskem se čutimo dolžni in poklicane, da to tematiko podrobno predstavljamo obiskovalcem in jim povemo, da slovenska identiteta v veliki meri sloni na pisni kulturi, ki je nastajala za samostanskimi zidovi. V prihodnjih petih letih ne načrtujemo vsebinskih sprememb, bomo pa morali skrbeti predvsem za delovanje tehnologije na razstavi.

Septembra 2023 smo slovesno odprli stalno razstavo *Kulturna krajina cistercijanov*. Razstava na sodoben način prikazuje večstoletni vpliv stiških cistercijanov na kulturno krajino Stične in njene okolice v radiju 50 km. Dve maketi, ki prikazujeta stiški samostanski stavbni kompleks, sta posodobljeni in imata dodane AV/VR aplikacije ter animacije za lažji prikaz srednjeveških in novoveških gospodarskih dejavnosti znotraj samostanskega obzidja. Leta 2022 smo jima dodali novo 2D maketo z AV/VR aplikacijami, ki obiskovalca s pomočjo tablic in lastnih pametnih telefonov seznanja z gospodarskimi dejavnostmi na širšem vplivnem območju samostana. Predstavljenih je 35 elementov kulturne krajine. Leta 2023 smo to razstavo razširili tudi izven muzejskih prostorov. Zasnovali smo pohodniško *Pot cistercijanov* in skupaj z Občino Ivančna Gorica po poti postavili 10 informativnih tabel. Razstava je ena od 17 tovrstnih tematskih razstav po Evropi, saj so jo na svojih lokacijah realizirali tudi ostali partnerji v projektu *Cisterscapes*. Razstava omogoča spoznavanje kulturne krajine cistercijanov na sodoben interaktiven način v muzeju in zunaj - na posameznih lokacijah, kjer so nekdanje stali npr. samostanski mlini, sadovnjaki, ribniki, še danes pa stojijo znamenja, kapele, cerkve. Razstava obiskovalca seznanja s trajnostnim razvojem, spodbuja razmišljanje o samooskrbnosti, spodbuja hojo, do določenih točk je možno tudi prikolosariti. V prihodnjih letih bomo razstavo morali čim bolj promovirati, vanjo vključevati lokalno prebivalstvo, najmlajše, šolarje, mladino, jo vključiti v občinske, nacionalne in mednarodne turistične produkte.

Za izboljšanje dostopnosti muzeja ranljivim skupinam načrtujem postavitve usmerjevalnih tabel po prostorih, ki bodo vsebovale tudi zapis v Braillovi pisavi. Za slepe in slabovidne bomo namestili tlorise prostorov in k posameznim muzealijam dodali primerne napise. Za spoznavanje sakralne dediščine z dotikanjem bomo povečali število kopij eksponatov. Za gluhe in naglušne smo leta 2023 pripravili promo video film v znakovnem jeziku. V načrtu je še več tovrstnih predstavitev.

Za individualne obiskovalce, ki si želijo muzej ogledati sami, bodo zagotovo dobrodošle tudi QR kode pri posameznih vidnejših eksponatih ter razlage v tujem jeziku (angleško, nemško, italijansko). Vsekakor pa ne smemo zanemariti dejstva, da si predvsem starejši obiskovalci še vedno želijo muzej ogledati z vodičem, si z njim izmenjati misli, debatirati. Klasično vodstvo želijo tudi organizirane šolske skupine in skupine odraslih domačih in tujih obiskovalcev. V ogled je vključen tudi obisk dela samostana, ki je odprt za javnost. V spremstvu vodiča si

obiskovalci tako lahko ogledajo izjemen gotski križni hodnik iz 13. stoletja in stiško baziliko, ki pod baročnim plaščem ohranja romansko zasnovano iz 12. stoletja.

Občasne razstave

2024

Skupaj z Galerijo Božidar Jakac- muzejem moderne in sodobne umetnosti v Kostanjevici na Krki bomo pripravili skupno panojsko razstavo *Kulturna krajina cistercijanov*. Razstava bo predstavila pomembne izsledke raziskave o vplivu cistercijanov na krajino od srednjega veka do razpusta obeh samostanov v drugi polovici 18. stoletja. Razstava bo gostujoča in namenjena popularizaciji dediščine in zavedanju skupnih evropskih korenin. Obiskovalca bo spodbujala k razmisleku o samooskrbi nekoč in danes, trajnostnem razvoju, odnosu do narave. Namenjena bo številnim deležnikom: šolarjem, lokalni skupnosti, tujim in domačim gostom, društvom, turističnim organizacijam, ponudnikom kulinarike, popotnikom, ki bodo do nas prišli po novi evropski pešpoti *Way of Cistercians* ali pa se pripeljali s kolesi. Z razstavo bomo tudi gostovali po Evropi.

V sodelovanju s Slovenskim etnografskim muzejem bomo pripravili razstavo *Janez Čebulj (1832–1898) – misijonar, pesnik in popotnik*. S to razstavo bomo nadaljevali pregled zgodovine misijonskih aktivnosti, ki jih je v 19. stoletju vodil misijonar F. Baraga s sodelavci na območju Velikih jezer v Severni Ameriki. Čeprav sodi Čebulj v ožji krog Baragovih sodelavcev, je njegovo delo slabo poznano slovenski javnosti. To bo prva samostojna muzejska razstava o misijonarju, ki si je zelo prizadeval za pravice ljudstva Menomini. Tekoče je govoril očipvejski jezik in si prizadeval za ohranjanje kulture staroselcev. Čebuljevo delovanje je dobro dokumentirano v ameriških zgodovinskih arhivih, razstava o njegovem delu pa bo pokazala, kako so njegovo življenje spremljali tiskani mediji v drugi polovici 19. stoletja. Bogate pisne vire o njegovem bivanju v Ameriki dopolnjuje še manjša zbirka predmetov, ki jih je Čebulj poklonil Deželnemu muzeju za Kranjsko leta 1873, danes pa se nahajajo v SEM. Te predmete si bomo tudi izposodili. Projekt ima velik nacionalni pomen, saj dviguje zavest o Slovincu, ki ga bolje poznajo v Ameriki kot ga poznamo doma.

V sodelovanju z ustanovami iz Lizbone bomo pripravili gostujočo razstavo *Simbolični pomen rastlin v Svetem pismu in drugih svetih knjigah*. Tematika simbolnega pomena rastlin v Svetem pismu se dobro ujema z usmerjenostjo muzeja v raziskovanje krščanstva ter javnosti ponuja še en pogled na Sveto pismo in druge svete knjige ter mitologijo svetovnih kultur. Razstava, ki odstira številne nove poglede na rastline, bo zagotovo pritegnila v muzej številne nove obiskovalce.

2025

Za leto 2025 načrtujemo občasno razstavo o stiškem opatu Jakobu Reinprechtu (opatoval med letoma 1603 do 1626). Pripravili jo bomo v okviru obsežnega vseslovenskega projekta Barok na Slovenskem. Osrednja razstava o baročni umetnosti na Slovenskem bo v Narodni galeriji, dopolnjevale pa jo bodo »satelitske« razstave po raznih slovenskih krajih z baročnimi spomeniki. V Stični še danes lahko občudujemo Reinprechtova zgodnjebaročna umetnostna naročila: baročne štukature nekdanjega vhoda v samostan (1620), barokizirano stiško cerkev (1622), dovršil je staro prelaturu (1606), v kateri danes deluje Muzej krščanstva na Slovenskem, Reinprechtov nagrobnik v stiški baziliki. Reinprecht je kot stiški opat vplival tudi na barokizacijo drugih cerkva na Dolenjskem (npr. na Trški gori).

2026

Razstava *Misijonarke v Indiji* bo še ena v nizu razstav, na katerih predstavljamo pomembne slovenske misijonarje v okviru Informacijskega središča za misijonologijo, ki ga v Stični razvijamo zadnjih 24 let. Tokrat bomo pozornost namenili predstavitvi slovenskih misijonark, ki so delovale v Indiji v 20. stoletju. Razstavo s publikacijo bomo pripravili v sodelovanju z raziskovalkami Oddelka za azijske študije na Filozofski fakulteti v Ljubljani.

2027

Na občasni razstavi *Izročilo o Svetem gralu na Slovenskem* bomo prikazali svetovno znano legendo o Svetem gralu in vire o iskanju znamenite relikvije na območju Studenic pod Bočem.

2027-2028

V letih 2027-28 načrtujemo drugi korak k prenovi t. i. *Kozlevčarjeve zbirke*. Zbirka šteje čez 1.700 umetnostnozgodovinskih, kulturnozgodovinskih in etnoloških predmetov. Zbirko, ki je bila leta 1949 razglašena za kulturni spomenik, postopoma proučujemo, obnavljamo, vrednotimo. Rezultate želimo nekoč predstaviti v strokovni publikaciji in na preurejeni stalni razstavi. Delo bo še naprej potekalo interdisciplinarno, s sodelovanjem strokovnjakov različnih področij in ustanov (Narodni muzej Slovenije, Slovenski etnografski muzej, Dolenjski muzej Novo mesto, Restavratorski center...)

Tekom petletnega mandata bom še naprej strmel tudi k predstavitvi dediščine Evangeličanske Cerkve Augsburgske veroizpovedi v Sloveniji, Srbske pravoslavne cerkve in Grkokatoliške cerkve v Sloveniji. Pred leti smo skupaj pripravili že nekaj zanimivih in odmevnih razstav, temu bo Muzej krščanstva na Slovenskem sledil tudi v prihodnje.

Še naprej bomo gostili in postavljali tudi druge občasne razstave, ki se vsebinsko povezujejo s poslanstvom Muzeja krščanstva na Slovenskem.

Mednarodno sodelovanje

Specifično poslanstvo muzeja narekuje povezovanje s sorodnimi ustanovami (muzeji, galerijami, arhivi, raziskovalnimi ustanovami) po Evropi in svetu. Še naprej bomo odprti za morebitna sodelovanja v mednarodnih programih, saj imam interes, da bi bil Muzej krščanstva na Slovenskem čim bolj vključen tudi v evropski in svetovni prostor. Nekaj izkušenj z evropskimi projekti že imamo.

V prihodnjih petih letih želimo ostati partnerji v EU projektu *Cisterscapes- Cistercijanska pokrajina povezuje Evropo*, kateremu smo se pridružili leta 2019. Sodelovanje v projektu *Cisterscapes* je pomembno zaradi raziskovanja in ozaveščanja skupne evropske preteklosti, spodbujanja k samooskrbnosti, inkluzivnosti, trajnostnega razvoja, turističnega povezovanja. Leta 2022 in 2023 smo v okviru tega projekta postavili novo razstavo v muzeju in na prostem, se z odprtjem našega odseka pohodniške *Poti cistercijanov* pridružili novi več kot 6300 km dolgi mednarodni pohodniški *Poti cistercijanov*. Leta 2024 pričakujemo, da bomo partnerji in naše lokacije dobili skupen **Znak evropske dediščine**, kar bo velik uspeh. V naslednjih letih projekt predvideva organizacijo turističnih paketov, ki vsebujejo obiske vseh v projekt vključenih destinacij po Evropi, V primeru dodelitve Znaka evropske dediščine bomo leta 2024 morali izvesti 10 dnevni program z mladimi evropskimi prostovoljci (European Heritage Volunteers), do leta 2027 pa Visitation Tour, predavanja, pohode, promocijo ter druge dogodke v muzeju.

Komuniciranje in razvoj občinstva

Javni programi

Z zaposlitvijo prvega kustosa pedagoga v našem muzeju leta 2019 se je pedagoško-andragoška dejavnost izjemno razvila in razširila. Naše stalne razstave *Zgodovina krščanstva na Slovenskem*, *Življenje za samostanskimi zidovi* in *Skrivnostni svet srednjeveških pisarjev* se lepo vključujejo v šolski program, saj predstavljajo številne vsebine, ki so del učnih načrtov v osnovnih in srednjih šolah pri pouku slovenščine, zgodovine, umetnostne vzgoje, družbe, verstva in etike.

Uspešno smo povezali vsebinski del razstave *Skrivnostni svet srednjeveških pisarjev* s praktičnim delom, kjer se obiskovalci seznanijo z ustvarjanjem srednjeveške knjige, pri tem pa spoznavajo pozabljeno znanje in spretnosti ter originalne materiale. S pomočjo delavnice preko izkustvenega učenja učenca seznanjamo s poklicem srednjeveškega knjižnega slikarja, jim predstavljamo postopke srednjeveškega ustvarjanja inicial, pri čemer rokujejo z avtentičnimi materiali in hkrati razvijajo svojo kreativnost. Družine lahko skupaj ustvarijo svojo iluminirano rokopisno stran, otroci po srednjeveškem postopku narišejo inicialo, starši dodajo kaligrafsko besedilo v protogotici. V prihodnosti želimo razviti še nove vsebine izkustvenih delavnic tudi za odrasle.

V prihodnosti bomo razvili tudi pedagoški in andragoški program za ranljive skupine. Trenutno lahko slepi in slabovidni otipajo posamezne kopije eksponatov, naglušni in gluhi si lahko ogledajo promo video v znakovnem jeziku. V prihodnosti bo potrebno pripraviti več krajših filmov v znakovnem jeziku.

Raziskovanje v okviru projekta *Cisterscapes* je pripeljalo do mnogih novih ugotovitev glede gospodarskih dejavnosti menihov v srednjem in novem veku. Ti izsledki bodo pripomogli k oblikovanju novih vsebin pedagoških in andragoških delavnic. Poudarki bodo na samooskrbi, trajnostnem razvoju, odgovornosti do okolja, do energetskih virov.

Misionologija

Pod okriljem naše ustanove deluje Informacijsko središče za misijonologijo. Poleg arhiva, ki ga ima ameriška Baragova zveza (Baraga Association) v Marquettu, je namreč naš arhiv o misijonarju Frideriku I. Baragi, ki ga hranimo v Stični, najpopolnejši in edinstven v Evropi. Baragov arhiv predstavlja dobro izhodišče za sistematično dokumentiranje ostalih slovenskih misijonarjev v Ameriki in drugod po svetu ter je nepogrešljivi vir za raziskovalce. V sodelovanju s Slovenskim etnografskim muzejem in s cerkvenimi ustanovami, ki hranijo tovrstne zasebne zbirke, bomo nadaljevali z raziskavami in s predstavljanjem tovrstne dediščine tudi v prihodnje. K sodelovanju bomo v prihodnjih petih letih povabili tudi raziskovalke iz Filozofske fakultete v Ljubljani, z Oddelka za azijske študije, ki uspešno raziskujejo delovanje žensk v misijonih po svetu.

Promocija muzeja

Še naprej bom skrbela za kontinuirano vpetost muzeja v turistično promocijske programe domačih in tujih ponudnikov. Prizadevala si bom pridobiti več sredstev za kontinuirano obveščanje javnosti o delovanju muzeja v medijih tudi med letom in ne le ob otvoritvah in posameznih dogodkih. Posebne promocijske programe in dogodke načrtujemo tudi partnerji projekta *Cisterscapes*. Zagotavljala bom dostopnost informacij na internetu in drugih medijih. Razstave bodo še naprej spremljali razstavniki katalogi, zloženke, digitalne publikacije. Z dejavnostmi se bomo še naprej vključevali v Mednarodni dan muzejev, Teden družin,

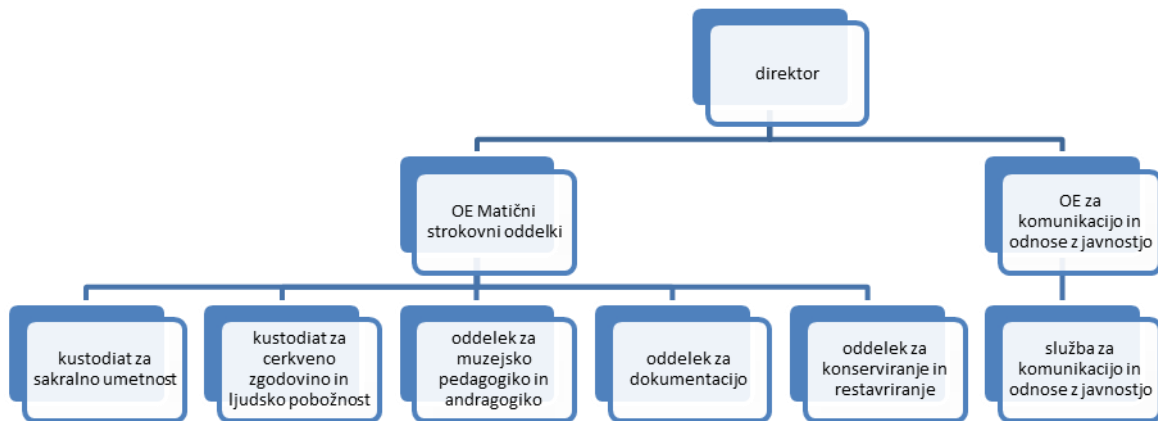
Kulturni bazar, v Dneve evropske kulturne dediščine, v Ta veseli dan kulture.... Restavratorka bo svoje strokovno delo še naprej predstavljala v okviru Konservatorsko-restavratorske transverzale in na drugih tovrstnih srečanjih.

Ker verjetno tudi v prihodnjih petih letih ne bomo zaposlili sodelavca za stike z javnostmi, bo kustosinja pedagoginja še naprej skrbela tudi za promocijo in trženje muzeja. Nadaljevala bo z objavami na družbenih omrežjih, muzejski internetni strani in bila v tesni povezavi s turističnimi agencijami ter z drugimi ponudniki turističnih storitev.

Digitalizacija sakralne premične dediščine nam omogoča kreiranje in posredovanje številnih novih virtualnih vsebin.

ORGANIZACIJSKE USMERITVE

I. Organigram

Delovni proces v zavodu je organiziran v naslednjih organizacijskih enotah (OE):

Organizacijske enote:

Uprava (2 zaposleni-direktorica in poslovna sekretarka)

Finančno dejavnost opravlja zunanje pooblaščen računovodstvo.

Matični strokovni oddelki:

- Kustodiat za sakralno umetnost (nezasedeno, najnujnejše delo opravlja direktorica)
- Kustodiat za cerkveno zgodovino in ljudsko pobožnost (1 zaposlen)
- Oddelek za muzejsko pedagogiko in andragogiko (1 zaposlen)
- Oddelek za dokumentacijo (1 zaposlen)
- Oddelek za konserviranje in restavriranje (1 zaposlen)

V OE za **komunikacijo in odnose z javnostjo** je organizirana Služba za odnose z javnostjo (delovno mesto ni zasedeno)

II. V OE Uprava se izvajajo dejavnosti za potrebe celotnega zavoda in so splošnega pomena za zavod. Izvajajo se:

- kadrovska,
- pravna in upravna dela,
- tajniško-administrativna dela.

Finančna dejavnost se opravlja v zunanjem pooblaščenem računovodstvu. Naloge zunanjega pooblaščenega računovodstva so:

- strateško in operativno vodenje finančnega poslovanja,
- vodenje knjigovodstva in računovodstva,
- obračun in izvedba izplačil vseh stroškov dela, (plače, delo po delovršnih in avtorskih pogodbah, sejnine, refundacije in drugo),
- vodenje evidence osnovnih sredstev in obračun amortizacije,
- izdelava finančnih načrtov in računovodskih poročil,
- svetovanje pri finančnih, računovodskih in davčnih poslih.

III. Kustodiat za sakralno umetnost

1. Poslanstvo

V kustodiatu raziskujemo in skrbimo za umetnostnozgodovinsko zbirko, kulturnozgodovinsko zbirko, zbirko starin Leopolda Kozlevčarja in zbirko liturgičnih predmetov (zbirka cerkvenega posodja in zbirka cerkvenih oblačil). Zbirke v skladu z zbiralno politiko muzeja dopolnjujemo z nakupi in donacijami. Predmete sprejemamo tudi v hrambo. Za kustodiat skrbi direktorica, ki je umetnostna zgodovinarica, svojo službo v muzeju v Stični pa je začela prav v tem kustodiatu. Muzej bi za ta kustodiat nujno potreboval dodatnega kustosa. Skrbel bi za številne sakralne umetnine na terenu, saj muzej opravlja tudi matično službo.

2. Historiat

Zbirka je začela nastajati v 80. letih 20. stoletja. Kustodiat deluje od leta 1993.

3. Muzejske zbirke in zbiralna politika

Način pridobivanja gradiva: donacije, odkupi, hramba

Merila za izbor v zbirko

- Usklajenost z muzejsko pridobitveno politiko: pridobivajo se predmeti, povezani s tematiko, ki jo predstavlja muzej. Pridobivajo se predmeti iz Slovenije. Če so zunaj geografskega področja, se pridobitev ocenjuje na podlagi obstoječih zbirk in njihovih morebitnih dopolnitev. S tem lahko zbirka postane bolj popolna in celovita. Upošteva se faktor redkosti predmeta, tipičnosti, provenience.
- Sedanje stanje predmeta: v interesu muzeja je, da so predmeti čim bolj ohranjeni, da so enoviti. Nepopolni oz. poškodovani predmeti pridejo v poštev le, če boljših ni.
- Obveza muzeja za skrb in konservacijo predmetov: ob novi pridobitvi je treba presoditi, kolikšna sredstva so potrebna za pravilno hrambo in konservacijo predmeta. Te zahteve je treba natančno pretehtati glede na potrebe po širitvi zbirke.
- Podvajanje predmetov v zbirkah: podvajanje predmetov ni v interesu muzeja. V poštev pride le, če muzej s tem pridobi boljše ohranjene predmete in dvojnike lahko uporabi v izobraževane namene.

- Provenienca predmeta in obvezna skrbnost: muzej mora storiti vse, da izve za izvor predmeta in zgodovino njegovega lastništva. Če je izvor neznan, predmet pa bi vseeno obogatil zbirko, ga lahko sprejmemo in uvrstimo v muzejsko zbirko.

4. Prioritete, cilji, kazalniki, ukrepi

Prioritete in cilji

- delo z muzejskimi zbirkami (usklajevanje zbiralne politike muzejskih zbirk, spremljanje pravnih podlag za področje zbirk, analiza, posredovanje),
- inventura in študij zbirke,
- varovanje (ocena tveganj) in vrednotenje muzejskih zbirk,
- skrb za ustrezno hranjenje gradiva v depojih,
- izvajanje matičnosti: oblikovanje strateških podlag za izvajanje javne službe na nacionalnem področju ter skrb za sodelovanje z ustanovami (muzeji/muzejske zbirke, lokalne skupnosti) in posamezniki (zbiralci, sodelavci) na terenu,
- koordinacija, sodelovanje z Oddelkom za dokumentacijo, z Oddelkom za konserviranje in restavriranje,
- mednarodno in medinstitucionalno povezovanje s strokovnjaki s področja likovne umetnosti, sakralne dediščine,
- sodelovanje v evropskih projektih, v EU projektu *Cisterscapes* najmanj do leta 2028.

Cilji: ohraniti kontinuiteto dela, strokovnost, postopna prenova stalnih razstav, priprava 1 lastne občasne razstave na dve leti, koordinacija 2 gostujočih razstav na leto, sodelovanje pri večini načrtovanih aktivnosti v okviru EU projekta *Cisterscapes*, do leta 2028 povečati obisk za 25%.

Kazalniki

- izvajanje analiz muzejskega gradiva na letni ravni,
- izvajanje evalvacije razstavnega programa na letni ravni,
- digitalizacija muzejskega gradiva kot predpogoj za dostopnost muzejskega gradiva – koordinacija z Oddelkom za dokumentacijo,
- posredovanje muzejskega gradiva uporabnikom v skladu s Pravilnikom MKS o delu z zunanjimi strankami.

Ukrepi

- usklajevanje raziskovalnega dela na področju muzejskih zbirk/gradiva,
- omogočiti dostopnost do kulturne dediščine širokemu občinstvu (splet, družbena omrežja) in posredovanje muzejskega gradiva (pogodbe o posredovanju muzejskega gradiva),
- sprotno vrednotenje muzejskih predmetov in zbirk v skladu s Pravilnikom o računovodstvu,
- nacionalna matičnost: vodenje evidenc razstav in pregled nad muzejskim gradivom zunaj muzeja,
- zaposliti kustosa, ki bo skrbel tudi za zbirke premične sakralne dediščine na terenu in nudil strokovno pomoč lastnikom tovrstne dediščine.

5. Naloge in cilji

- inventura zbirk na pet let, s ciljem usklajenosti zbirk z računovodskimi izkazi. Naslednja inventura bo leta 2028.
- sprotno vrednotenje zbirk ob pridobitvi predmetov, s ciljem usklajenosti vrednosti muzealij z računovodskimi izkazi,

- v obstoječih depojih sprotna skrb za urejenost zbirk glede na nove pridobitve muzealij in muzejskih predmetov, s ciljem urejenosti in zagotavljanja čim boljših pogojev hranjenja. Cilj: do leta 2028 pridobitev in ureditev novega depoja na 1000m² v sodelovanju z ustanoviteljem muzeja (nova lokacija, finančna sredstva).
- ob pridobitvi novih muzealij in muzejskih predmetov sprotna inventarizacija in digitaliziranje (100%)
- revizija zapisov v dokumentacijskem programu Galisu: Cilj: vsako leto vsaj 10%
- interpretacija muzejskih predmetov: Cilj: na letni ravni glede na sredstva za digitalizacijo, razstveni program, publikacije.
- ureditev zbirk (Kozlevčarjeva zbirka): Cilj: strokovna ekspertiza obsežne zbirke do leta 2028
- dopolnjevanje zbirk z donacijami, odkupi: Cilj: glede na možnosti in glede na ponudbe.
- razstave: Cilj: postopna celovita prenova stalnih muzejskih postavitev in vsaj ena lastna samostojna občasna razstava na dve leti pod pogojem, da bo muzej do leta 2028 dobil odobreno še eno delovno mesto kustosa za sakralno umetnost.
- aktivno sodelovanje pri EU projektu *Cisterscapes* s ciljem pridobitve Znaka evropske dediščine, posledično večje mednarodne prepoznavnosti muzeja, mednarodnega povezovanja s področja dediščine, turizma.

IV. Kustodiat za cerkveno zgodovino in ljudsko pobožnost

1. Poslanstvo

V tem kustodiatu raziskujemo in skrbimo za zbirko devocionalij (zbirka voščenih figuric, križev, svetinjc, relikviarijev, podobic, rožnih vencev, votivov), etnološko zbirko, arheološko zbirko, numizmatično zbirko, zbirko in arhiv misijonarja Friderika Ireneja Barage ter izseljeniški tisk. Zbirke v skladu z zbiralno politiko muzeja dopolnjujemo z nakupi in donacijami. Predmete sprejemamo tudi v hrambo. V okviru tega kustodiata že več let raziskujemo srednjeveške rokopise, urbarje. Od leta 2019 je kustos intenzivno vpet v EU projekt *Cisterscapes*.

2. Historiat

Zbirka je začela nastajati v 80. letih 20. stoletja. Kustodiat deluje od leta 2007.

3. Muzejske zbirke in zbiralna politika

Način pridobivanja gradiva: donacije, odkupi, hramba

Merila za izbor v zbirko

- Usklajenost z muzejsko pridobitveno politiko: pridobivajo se predmeti, povezani s tematiko, ki jo predstavlja muzej. Pridobivajo se predmeti iz R Slovenije. Če so zunaj geografskega področja, se pridobitev ocenjuje na podlagi obstoječih zbirk in njihovih morebitnih dopolnitev. S tem lahko zbirka postane bolj popolna in celovita. Upošteva se faktor redkosti predmeta, tipičnosti, provenience.
- Sedanje stanje predmeta: v interesu muzeja je, da so predmeti čim bolj ohranjeni, da so enoviti. Nepopolni oz. poškodovani predmeti pridejo v poštev le, če boljših ni.
- Obveza muzeja za skrb in konservacijo predmetov: ob novi pridobitvi je treba presoditi, kolikšna sredstva so potrebna za pravilno hrambo in konservacijo predmeta. Te zahteve je treba natančno pretehtati glede na potrebe po širitvi zbirke.

- Podvajanje predmetov v zbirkah: podvajanje predmetov ni v interesu muzeja. V poštev pride le, če muzej s tem pridobi bolj ohranjene predmete in dvojnike lahko uporabi v izobraževane namene.
- Provenienca predmeta in obvezna skrbnost: muzej mora storiti vse, da izve za izvor predmeta in zgodovino njegovega lastništva. Če je izvor neznan, predmet pa bi vseeno obogatil zbirko, ga lahko sprejmemo in uvrstimo v muzejsko zbirko.

4. Prioritete, cilji, kazalniki, ukrepi

Prioritete in cilji

- delo z muzejskimi zbirkami (usklajevanje zbiralne politike muzejskih zbirk, spremljanje pravnih podlag za področje zbirk, analiza, posredovanje),
- inventura in študij zbirke,
- varovanje (ocena tveganj) in vrednotenje muzejskih zbirk,
- skrb za ustrezno hranjenje gradiva v depojih,
- izvajanje matičnosti: oblikovanje strateških podlag za izvajanje javne službe na nacionalnem področju ter skrb za sodelovanje z ustanovami (muzeji/muzejske zbirke, lokalne skupnosti) in posamezniki (zbiralci, sodelavci) na terenu,
- koordinacija, sodelovanje z Oddelkom za dokumentacijo, z Oddelkom za konserviranje in restavriranje,
- mednarodno in medinstitucionalno povezovanje s strokovnjaki za posamezna področja (npr. zgodovine, srednjeveških rokopisov, kulturna krajina v okviru EU projekta *Cisterscapes*),
- vzpostavitev izobraževalnega in informacijskega centra za proučevanje slovenskih srednjeveških rokopisov,
- raziskovanje delovanja slovenskih misijonarjev po svetu.

Cilji: ohraniti kontinuiteto dela, strokovnost, postopna prenova stalnih razstav, priprava 1 lastne občasne razstave na dve leti, koordinacija 2 gostujočih razstav na leto, sodelovanje pri večini načrtovanih aktivnosti v okviru EU projekta *Cisterscapes*, do leta 2028 povečati obisk za 25%.

Kazalniki

- izvajanje analiz muzejskega gradiva na letni ravni,
- izvajanje evalvacije razstavnega programa na letni ravni,
- digitalizacija muzejskega gradiva kot predpogoj za dostopnost muzejskega gradiva – koordinacija z Oddelkom za dokumentacijo,
- posredovanje muzejskega gradiva uporabnikom v skladu s Pravilnikom MKS o delu z zunanjimi strankami.

Ukrepi

- usklajevanje raziskovalnega dela na področju muzejskih zbirk/gradiva,
- omogočiti dostopnost do kulturne dediščine širokemu občinstvu (splet, družbena omrežja) in posredovanje muzejskega gradiva (pogodbe o posredovanju muzejskega gradiva),
- sprotno vrednotenje muzejskih predmetov in zbirk v skladu s Pravilnikom o računovodstvu,
- nacionalna matičnost: vodenje evidenc razstav in pregled nad muzejskim gradivom izven muzeja,
- zaposliti kustosa, ki bo skrbel tudi za zbirke premične sakralne dediščine na terenu in nudil strokovno pomoč lastnikom tovrstne dediščine.

5. Naloge in cilji

- inventura zbirk na pet let, s ciljem usklajenosti zbirk z računovodskimi izkazi. Naslednja inventura bo leta 2028.
- sprotno vrednotenje zbirk ob pridobitvi predmetov, s ciljem usklajenosti vrednosti muzealij z računovodskimi izkazi,
- v obstoječih depojih sprotna skrb za urejenost zbirk glede na nove pridobitve muzealij in muzejskih predmetov, s ciljem urejenosti in zagotavljanja čim boljših pogojev hranjenja. Cilj: do leta 2028 pridobitev in ureditev novega depoja na 1000m² v sodelovanju z ustanoviteljem muzeja (nova lokacija, finančna sredstva).
- ob pridobitvi novih muzealij in muzejskih predmetov sprotna inventarizacija in digitaliziranje (100%)
- revizija zapisov v dokumentacijskem programu Galisu: Cilj: vsako leto vsaj 10%
- interpretacija: Cilj: na letni ravni glede na sredstva za digitalizacijo, razstavni program, publikacije.
- ureditev zbirk (Kozlevčarjeva zbirka): Cilj: strokovna ekspertiza obsežne zbirke do leta 2028
- dopolnjevanje zbirk z donacijami, odkupi: Cilj: glede na možnosti in glede na ponudbe.
- razstave: Cilj: postopna celovita prenova stalnih muzejskih postavitev in vsaj ena lastna samostojna občasna razstava na dve leti.
- aktivno sodelovanje pri EU projektu Cisterscapes s ciljem pridobitve Znaka evropske dediščine, posledično večje mednarodne prepoznavnosti muzeja, mednarodnega povezovanja s področja dediščine, turizma.

V. Oddelek za muzejsko pedagogiko in andragogiko

1. Poslanstvo

V Oddelku za muzejsko pedagogiko in andragogiko načrtujemo in izvajamo kvaliteten pedagoški in andragoški program za vse starostne skupine. Ker se je udeležba na različnih ustvarjalnih delavnicah v zadnjih letih precej povečala, posvečamo izkustvenemu učenju vse več pozornosti. Posebej bogat in zanimiv je stalni nabor pedagoških delavnic za šolarje, ki pripomorejo k boljšemu razumevanju šolskih tematik in poglobljanju znanja. Vse ustvarjalne delavnice za šolarje so usklajene s šolskimi učnimi načrti osnovnih in srednjih šol. Izvajamo naslednje pedagoške programe: predšolskim otrokom sta na voljo program *Koki in zlata skleda* in *Muzej skozi zgodbo: kamišibaj*; šolskim otrokom *Mali restavrator*, *Pisarski mojster Bernard*, *Srednjeveška iniciala*, srednješolcem in gimnazijcem *Svetla stran temačnega srednjega veka* ter *Srednjeveška iniciala*. V okviru delavnice *Svetla stran temačnega srednjega veka* se lahko v pisarskih sposobnostih preizkusijo tudi starejši obiskovalci. Klasičen ogled lahko dopolnimo z reševanjem vprašanj v delovnem listu *Časo-stično potovanje p. Alberika*. Oddelek letno pripravi tudi več občasnih družinskih, otroških in medgeneracijskih ustvarjalnih delavnic z namenom približevanja muzeja omenjenim skupinam obiskovalcev. Oddelek skrbi tudi za pripravo vsebin in njihovo objavo na družbenih omrežjih, muzejski spletni strani in drugih spletnih medijskih platformah.

2. Historiat

Muzej krščanstva na Slovenskem je kmalu po ureditvi statusa in preobrazbi v javni zavod (2006) obrnil nov list tudi na področju pedagoške dejavnosti. Dolga leta pred tem obiskovalcem zaradi kadrovske podhranjenosti ni ponujal prepotrebne dopolnitve v obliki pedagoških in andragoških delavnic, ki so nujne v vseh muzejskih ustanovah. Ko se je leta

2007 zaposlil kustos zgodovinar, je bila ena od njegovih prioriteta vzpostavitev kvalitetne pedagoške dejavnosti, s katero bi muzej ne samo zapolnil manjkajočo vrzel, ampak bistveno obogatil obiskovalčevo izkušnjo. Kustos zgodovinar je ob svojem rednem delu do leta 2019 zasnoval štiri stalne pedagoške delavnice: *Pisarski mojster Bernard*, *Blišč srednjeveških inicialk*, *Poklic: iluminator*, *Svetla stran temačnega srednjega veka* in delovna lista *Kdo so cistercijani ter Časostično potovanje p. Alberika*. Restavratorka je pripravila delavnico s svojega področja, poimenovala pa jo je *Poišči – opazuj – ustvarjaj*.

Leta 2019 je Ministrstvo za kulturo odobrilo delovno mesto kustosa pedagoga. Zaposlili smo kolegico pripravnico, ki je uspešno nadaljevala začrtano delo do leta 2021 in zasnovala programa *Srednjeveška iniciala* ter *Muzej skozi zgodbo*. Leta 2021 jo je nasledila sedanja kolegica, dr. heritologije, ki je zasnovala program *Koki in zlata skleda*. Oddelek za muzejsko pedagogiko in andragogiko je do sedaj izdal naslednje publikacije: Tadej Trnovšek, Damijan Stepančič ilustracije, *Zaklad pisarja Bernarda*, Stična 2011; Tadej Trnovšek, *Pedagoški programi – Muzej krščanstva na Slovenskem*, Stična 2012; Tadej Trnovšek, Sara Primec, Jernej Kotar et al., *Poti knjige*, Stična 2019; Sara Primec, *Pedagoški program – Muzej krščanstva na Slovenskem*, Stična 2020; Sara Primec, Irena Rotar ilustracije, *Vitez in zmaj*, Stična 2021; Dijana Pita da Costa, *Kako lahko doma poskrbiš za predmete, ki jih imaš rad?*, Stična 2022; Sara Primec, Dijana Pita da Costa, *Pedagoški program – Muzej krščanstva na Slovenskem*, Stična 2023.

3. Prioritete, cilji, kazalniki, ukrepi

Prioritete in cilji

- povečati število obiskovalcev s pomočjo pedagoško/andragoške dejavnosti
- povečati število obiskovalcev s pomočjo objav na družbenih omrežjih in drugih spletnih medijskih platformah
- zadovoljstvo obiskovalcev
- razvoj pedagoškega in andragoškega programa
- ozavestiti pomen varovanja sakralne premične dediščine (pedagoške delavnice na temo restavriranja)
- večanje dostopnosti muzejskega programa in razstav ranljivim skupinam
- participativnost, inkluzivnost

Kazalniki

- povečano skupno število vseh obiskovalcev za 5 % na leto,
- do leta 2028 povečati število obiskovalcev z 8.500 na 10.000,
- visoka raven zadovoljnih uporabnikov (preverjanje z anketo),
- zasnova 40 občasnih pedagoško-andragoških programov za gostujoče in lastne občasne razstave v 5 letih,
- zasnova 5 pedagoško-andragoških programov za stalne razstave v 5 letih
- 30 izvedb programa *Mali restavrator* ali *Koki in zlata skleda* v 5 letih,
- zasnova vsaj 5 občasnih pedagoško-andragoških programov za ranljive skupine v prihodnjih 5 letih in povečanje obiska ranljivih skupin v muzeju za 2 % ,
- vsaj 25 izvedenih dogodkov/projektov v sodelovanju z lokalnimi društvi, deležniki v prihodnjih 5 letih,
- 240 objav na leto na družbenih omrežjih (10 objav/mesečno na Facebooku, 10 objav/mesečno na Instagramu, priprava in objava vsebine dogodkov in novic na Portalu MojaObčina.si), muzejski internetni stani,

- aktivno sodelovanje pri skupnih muzejskih akcijah (Kulturni bazar, Naprej v preteklost, Praznični muzej, ICOM -ov Mednarodni muzejski dan, ...), vsako leto predvidoma vsaj na štirih.

Ukrepi

- zagotavljati zadostna sredstva tudi za zunanjo pomoč pri izvajanju programa glede na veliko povpraševanje predvsem v pomladanskem in jesenskem času,
- izpopolnjevanje znanja zaposlenih in vodičev o delu z obiskovalci,
- poskrbeti za redna sredstva za nakup materialov za izvajanje pedagoških delavnic (pisala, črnilo, papir, pergament...),
- izboljšanje komunikacije z vzgojno-izobraževalnimi ustanovami, inštitucijami, ki delajo z ranljivimi skupinami in lokalnimi društvi,
- povečanje števila obiskovalcev tudi s ponovnim izvajanjem turističnega paketa/programa *Poti knjige*. Program za učence in družine povezuje bližnje ustanove, ki se ukvarjamo z dejavnostmi na temo knjig skozi zgodovino: Grad Bogenšperk, Jurčičevo domačijo na Muljavi, Trubarjevo domačijo na Rašci, Frančiškanski samostan v Novem mestu in Muzej krščanstva na Slovenskem.

4. Naloge in cilji

- prenova programa Kamišibaj za najmlajše s ciljem izboljšanja izkušnje obiska muzeja med najmlajšimi obiskovalci,
- vodene ogleda obogatiti s slikovnim gradivom in pripraviti dodatno didaktično gradivo za delavnice kaligrafije s ciljem izboljšanja izkušnje muzeja med šolsko populacijo,
- pripraviti več brezplačnih medgeneracijskih in družinskih vsebin s ciljem približevanja muzeja družinam in obiskovalcem različnih generacij,
- zasnovati in izvesti pedagoško andragoški program tudi ob vsaki občasni razstavi,
- nadaljevati z izvajanjem pedagoškega/andragoškega programa izven muzeja (v osrednjih knjižnicah, osnovnih šolah, festivalih...) s ciljem razširiti prepoznavnost muzeja v širši javnosti in pridobivanja novih obiskovalcev ter navezovanja novih stikov z deležniki,
- nadaljevati z občasnimi predavanji strokovnjakov z različnih področij s ciljem večanja prepoznavnosti muzeja med odraslo in starejšo javnostjo,
- aktivno sodelovanje pri EU projektu *Cisterscapes*: Cilj: v primeru dodelitve Znaka evropske dediščine, izvedba večdnevnega programa z mladimi evropskimi prostovoljci (European Heritage Volunteers) leta 2025 in izvedba drugih načrtovanih aktivnosti v obdobju do 2028.

VI. Oddelek za dokumentacijo

1. Poslanstvo

V tem oddelku poteka vpisovanje predmetov v evidenčno, akcesijsko in inventarno knjigo v dokumentacijskem programu Galis, označevanje in fotografiranje predmetov, preden jih shranimo v depo ali uvrstimo na razstave. Delo si delita samostojni muzejski tehnik, ki opravlja delo dokumentalista, in kustos. Samostojni muzejski tehnik sodeluje pri postavljanju in pospravljanju razstav, preverjanju stanja predmetov na razstavah, skrbi za manipulacijo s predmeti (izposoja, prevzem predmeta ali zbirke v muzej), dela z zunanjimi strankami, sodeluje pri preventivni konservaciji predmetov, pri ogledu ali prevzemu gradiva na terenu. Skrbi tudi za fotografsko zbirko in zbirko starih razglednic. V zadnjih letih se je močno povečala digitalizacija muzejskih predmetov, objavlanje na spletu, snemanje krajših in daljših video filmov, skrb za trajno hranjenje na oddaljenih strežnikih in oblaku.

2. Historiat

Oddelek deluje od leta 1992 dalje. Od klasičnega vpisovanja predmetov na papir in izdelavo klasične fototeke smo leta 2006 prešli na digitalizacijo. Tega leta smo začeli uporabljati dokumentacijski program Minok, ki pa smo ga opustili in leta 2009 začeli uporabljati dokumentacijski program Galis. Poseben izziv nam od leta 2020 predstavlja vedno večji obseg digitalizacije predmetov in njihova objava na spletu.

3. Gradivo oddelka

V oddelku popisujemo vse muzejsko gradivo, posebno skrb oddelk namenja fotografski zbirki, zbirki starih nabožnih razglednic in digitalni fototeki.

4. Prioritete, cilji, kazalniki, ukrepi

Prioritete in cilji

- zagotavljanje čim večje dostopnosti gradiva (digitalizacija). Cilj: do leta 2028 načrtujemo objaviti 2,5 % muzejskih predmetov.
- delo s strankami, posredovanje informacij in večanje dostopnosti. Cilj: ažurna in korektna priprava odgovorov na vprašanja glede na povpraševanje.
- nadaljevati z vpisovanjem dokumentacije o muzejskih predmetih v program Galis. Cilj: nadaljevati s sprotnim vpisovanjem novitet glede na pridobitve tekom leta. Letno cca. 200 predmetov.

Kazalniki

- objave na Museums.si in muzejski internetni strani,
- sprotna urejenost zapisov v dokumentacijskem programu Galis,
- pregled nad stanjem predmetov v depojih

Ukrepi

- omogočiti dostopnost do kulturne dediščine širokemu občinstvu (splet, družbena omrežja) in posredovanje muzejskega gradiva (pogodbe o posredovanju muzejskega gradiva),
- sprotno vrednotenje muzejskih predmetov in zbirk v skladu s Pravilnikom o računovodstvu,
- nacionalna matičnost: pregled nad muzejskim gradivom izven muzeja.

5. Naloge in cilji oddelka

- opraviti inventuro muzejskih predmetov na 5 let, s ciljem usklajenosti zbirk z računovodskimi izkazi. Naslednja inventura bo leta 2028. Predvidevamo, da se bo fond do takrat povečal za dodatnih 1000 muzejskih predmetov.
- objavljati gradivo na Museums.si: Cilj: do leta 2028 načrtujemo objaviti 150 muzealij.
- objavljati gradivo na naši internetni strani: Cilj: do leta 2028 imamo v načrtu objaviti 50 predmetov.
- nadaljevati s popisovanjem gradiva na terenu: Cilj: takojšen odziv glede na izkazan interes lastnikov in povpraševanje.
- izobraževanja s področja digitalizacije, IT opreme, dokumentiranja: Cilj: pridobivanje dodatnega znanja glede na aktualne smernice, razvoj tehnologije.
- aktivno sodelovanje pri EU projektu Cisterscapes s ciljem pridobitve Znaka evropske dediščine, posledično večje mednarodne prepoznavnosti muzeja, mednarodnega povezovanja s področja dediščine, turizma.

VII. Oddelek za konserviranje in restavriranje

1. Poslanstvo

Skrb za ohranitev predmetov iz zbirk Muzeja krščanstva na Slovenskem je eno izmed pomembnih muzejskih poslanstev. Na tem oddelku je zaposlena konservatorica restavratorica z magisterijem. Delavnica je opremljena za konserviranje in restavriranje slik in lesene polihromirane plastike. Veliko posegov je opravljenih tudi na t. i. kompozitnih predmetih, ki so izdelani iz več različnih materialov. Posebno pozornost namenjamo hranjenju in konservaciji paramentov in starih tiskov na papirju. Posvečamo se tudi izboljševanju pogojev hranjenja in pregledovanju muzealij in muzejskih predmetov (posebno cerkvenega tekstila) po depojih. Občasno opravimo posege na manjših nabožnih predmetih za zunanje naročnike. Javnost ozaveščamo o pomenu fizičnega ohranjanja kulturne dediščine, zato prirejamo dneve odprtih vrat. Kolegica restavratorica izvaja za najmlajše in za učence osnovnih šol tudi pedagoški program.

2. Historiat

Restavratorsko delavnico smo uredili med letoma 1997 in 1999 v prostorih nekdanje hlapčevske hiše, ki stoji na severni strani cerkvenega dvorišča. Prostorna delavnica z veliko delovne površine in manjšim skladiščnim prostorom za delovni material meri 87 m². V prvem obdobju njenega delovanja so bili v njej restavrirani predvsem predmeti za stalno razstavo *Zgodovina krščanstva na Slovenskem*. Od leta 2004 je restavratorska delavnica skrbela za pripravo predmetov za tematske razstave ter s posegi sodelovala pri živahnem dopolnjevanju in preurejanju stalnih razstav, predvsem v prvem nadstropju. Ko so bili konservirani in restavrirani predmeti, ki so postavljeni na ogled v razstavnih prostorih, se je naša pozornost preusmerila na predmete v štirih muzejskih depojih, ki so v bistvu priročni depoji. Že več let poteka zaščita odstopajoče polihromacije na lesenih predmetih. V zadnjih letih smo bistveno izboljšali pogoje hranjenja za cerkveni tekstil, načrtujemo pa še dodatne ukrepe. Posebno pozornost namenjamo negi prevzetih doniranih predmetov, ki do nas pogosto prispejo v precej slabem stanju. Pred umestitvijo v depo jih je treba pregledati, očistiti in opraviti vse potrebne konservatorske posege, ki preprečujejo okužbo muzejskih predmetov z insekti. Velika prostorska stiska, pomanjkanje profesionalne depojske opreme, vključno z uravnavanjem ustreznih klimatskih pogojev, nam ne omogočajo, da bi lahko predmete hranili po vseh najvišjih standardih.

3. Prioritete in cilji, kazalniki, ukrepi

Prioritete in cilji

- rešiti problem pomanjkanja depojskih prostorov: Cilj: pridobitev novega, sodobno opremljenega depoja v izmeri 1000m² v bližini muzeja ali pa na skupni lokaciji več slovenskih muzejev. Do leta 2028 rešiti depojsko stisko v sodelovanju z ustanoviteljem muzeja.
- skrb za primerno hrambo in razstavljanje muzejskih predmetov: Cilj: redno spremljanje stanja predmetov in pogojev, postopno stabiliziranje klimatskih pogojev in s tem podaljševanje ohranjenosti in življenjske dobe predmetov.
- sodelovanje s kustosom in oblikovalcem pri izbiri načina razstavljanja predmetov: Cilj: interdisciplinaren pristop k razstavljanju predmetov, tudi na bodočih razstavah upoštevanje specifik in splošno veljavnih konservatorsko-restavratorskih smernic.

- zagotavljanje primernih materialov in načinov hranjenja predmetov v obstoječih treh priročnih depojih. Cilj: do leta 2028 zagotoviti primerno arhivsko embalažo za zbirko molitvenikov, arhivskega gradiva in del na papirju. Postopno pridobiti dodatne predalnice in regale za hrambo muzejskih predmetov.

-ozaveščanje javnosti o hranjenju sakralne premične kulturne dediščine. Cilj: pri lastnikih in splošni javnosti krepiti zavedanje in razumevanje pomembnosti ohranjanja sakralne premične dediščine, izboljšati sodelovanje različnih deležnikov pri skrbi za dediščino in ustvarjati novo dodano vrednost, skupne interese in dediščinske vrednote.

Delo v muzejskih zbirkah

- redni pregledi vseh zbirk in ukrepanje ob neželenih pojavih (vlaga, insekti, prah...),
- sprejem novih pridobitev in preventivna konservacija,
- konserviranje/restavriranje po terminskem načrtu, restavriranje ogroženih predmetov,
- konserviranje/restavriranje, vezano na razstave.

Matičnost in javna služba

- strokovno svetovanje imetnikom sakralne premične dediščine (župnijam, samostanom, privatnim zbirateljem) o primernem načinu hranjenja in razstavljanja predmetov.
- sodelovanje z izobraževalnimi in raziskovalnimi ustanovami.
- publiciranje.

Kazalniki

- urejenost zbirk,
- posredovanje znanja in seznanjanje o novih pristopih glede hranjenja predmetov vsem zaposlenim,
- sodelovanje v pedagoško-andragoškem procesu.

Ukrepi

- svetovanje imetnikom sakralne premične dediščine (župnijam, samostanom, privatnim zbirateljem) o primernem načinu hranjenja in razstavljanja predmetov,
- izobraževanje s področja konservatorstva, restavratorstva in naravoslovnih preiskav,
- strokovno povezovanje s sorodnimi institucijami s področja varovanja dediščine

4. Naloge in cilji oddelka

- delo s predmeti v zbirkah in sodelovanje pri urejanju depojev: Cilj: v skladu z Internim načrtom o preventivnem konserviranju postopna ureditev zbirke diapozitivov, negativov in filmskih trakov (posvetovanje, konserviranje, ustrezna hramba, arhivski materiali in oprema). Postopne izboljšave v depojih: izboljšana preglednost in rokovanje (tekstil - depoja 3 in 4), protiprašna zaščita, kjer še manjka (depo 1).

- sodelovanje pri inventuri muzejskih predmetov: Cilj: optimizacija hrambe predmetov, monitoring stanja predmetov.

- vpisovanje konservatorsko-restavratorskih postopkov v dokumentacijski program Galis: Cilj: glede na vsakoletne potrebe, opredeljene v programu dela. Dokumentacija rednega dela, in dopolnjevanje dokumentacije za nazaj.

- konserviranje in restavriranje muzejskih predmetov iz muzejskega fonda: Cilj: glede na vsakoletne potrebe, opredeljene v programu dela. Cilj: preventivna konservacija za vse prevzete predmete in konserviranje in restavriranje predmetov, z naravoslovnimi preiskavami za stalne nove občasne razstave.

- 2024 aktivno sodelovanje na Restavratorskem centru Slovenije pri nujni sanaciji freske Janeza Ljubljanskega, Sv. Eligij s stalne razstave: Cilj: odprava tveganja, da bi freska razpadla in povrnitev estetske komponente prezentacije, oktobra 2024 pa vrnitev sanirane freske na stalno razstavo *Zgodovina krščanstva na Slovenskem*.

- načrtovanje, vodenje in sodelovanje pri morebitni umestitvi treh rimskih nagrobnikov v pritličju muzeja: Cilj: restavriranje rimskih nagrobnikov in podstavki po meri, čimprejšnja umestitev na stalno razstavo, kjer bodo primerno predstavljeni in dostopni javnosti.

- dodatno izobraževanje na predavanjih, praktičnih delavnicah, in posvetih v organizaciji Slovenskega konservatorskega društva, Društva restavratorjev Slovenije, Restavratorskega centra Slovenije, Akademije za likovno umetnost - oddelka za konserviranje in restavriranje likovnih del - glede na razpisana predavanja in izobraževalne delavnice: Cilj: zagotavljanje ustreznih postopkov konserviranja in restavriranja muzejskih zbirk v skladu z aktualnimi smernicami.

Javna služba, drugo sodelovanje

V okviru muzejske javne službe za področje varstva sakralne premične kulturne dediščine po potrebi posredovanje priporočil, smernic in informacij zainteresiranim fizičnim in pravnim osebam, po dogovoru in v manjšem obsegu pa tudi opravljanje konservatorskih-restavratorskih posegov na predmetih za zunanji trg.

Dokumentacija

- dosledna uporaba programa Galis za vse postopke, tudi preventivo (npr. dezinfekcijo)
- fotodokumentiranje postopkov na predmetih in pregledno arhiviranje podatkov

Oprema

- razširitev nabora orodij za obdelavo lesa in kovin,
- nakup dodatnih instrumentov, opreme in delovnih kemikalij.

OPREDELITEV INVESTICIJ IN INVESTICIJSKEGA VZDRŽEVANJA*

*Zaradi priliva finančnih sredstev se posamezne dejavnosti lahko zavlečejo tudi čez načrtovani rok in se realizirajo postopno.

1. Investicije, predvidene v »Srednjeročnem načrtu investicijskega vzdrževanja« in v »Letnem programu vzdrževanja«, zapisanem med Muzejem krščanstva na Slovenskem in Cistercijansko opatijo Stična. (5. in 15. člen Pogodbe o medsebojnih pravicah, obveznosti in odgovornosti).

- V letih 2023 in 2024 bo Opatija Stična zamenjala okna v 67 okenskih odprtinah na muzejski stavbi zaradi njihove dotrajanosti.

- Dolgoročno bo potrebno po muzeju napeljati ogrevanje in posodobiti električno napeljavo.

2. Investicije, povezane s postopno celovito prenovo muzeja: Novi trendi v muzeologiji gredo v smer pripovedovanja zgodb, čemur želimo slediti tudi mi. Ker želimo v prihodnje v muzej privabiti še več mladih, bomo v stalne postavitve vključili digitalne vsebine, avdio video presentacije, doživljajske izkušnje...

- Leta 2025 bomo glede na zakonodajo morali izboljšati dostopnost ranljivim skupinam. Zakonodaja predvideva med drugim odstranitev talnih ovir, dovolj široke vhode in prehode, dvigala, zvonec in stikala na primerni višini, prilagojeno višino razstavnih vitrin, primerno osvetlitev, večjo velikost črk na tablicah in drugih digitalnih predstavitev in na naši internetni strani, ustrezno glasnost... Tovrstne prilagoditve bodo za naš muzej zelo zahtevne, saj delujemo v historični stavbi iz 17. stoletja, potrebovali bomo tudi sredstva. Kvadratura muzeja je 1.793 m², muzej ima dve nadstropji. Za zagotavljanje dostopnosti bomo potrebovali 300.000 eur.

- Zaščita originalnih tal s konca 16. stoletja v t.i. Lavrencijevi utrdbi v prvem nadstropju muzeja: tla (83m²) so v celoti opečnata, ponekod je še viden grb graditelja opata Lovrenca Zupana, ki je vodil stiško opatijo med letoma 1580 in 1600. Zaradi skrbi za ohranitev te unikatne pohodne površine na Slovenskem, po kateri se letno sprehodi več kot 8.000 obiskovalcev, načrtujemo primerno zaščito. Začasna rešitev je preproga po delu površine, boljša in trajnejša pa bo verjetno zasteklitev celotne površine, kar pa bo zelo drago. Ocena stroška investicijskega vzdrževanja je 65.000 EUR.

3. Vzpostavitev muzejske trgovine bi nam omogočila dodatno pridobivanje lastnih sredstev, obiskovalcem pa bi poleg naših knjig lahko ponudili tudi atraktivne spominke. V vhodni avli vitrine za trgovino že stojijo. Za zagon trgovine do leta 2026 potrebujemo 9.000 EUR.

4. Dolgoročno bo potrebno urediti nov depo. Nadaljevala bom z iskanjem prostora za nov, večji depo. Trenutno imamo znotraj obstoječe kvadrature muzeja štiri manjše priročne depoje, ki pa so polni. Skupna površina depojev je 149 m². Če prištejemo še pomožne oz. občasne depojske površine, dobimo skupno 277m². Depoji so v drugem nadstropju muzeja in na podstrešju (neugodna pozicija za prenašanje večjih predmetov).

Po naših izračunih potrebujemo dodaten, sodobno opremljen depo v velikosti 1000 m². Depo bo moral biti primerno opremljen (protivlomna in protipožarna oprema, klima, predalniki, police, moral bo biti na lažje dostopni lokaciji). V njem bo potrebno zagotoviti prostor za ločeno hranjenje muzealij in muzejskih predmetov glede na njihov material in stanje ohranjenosti. Za ureditev novega depoja bo najbolje, da pridobimo prostor zanj v bližini muzeja. S tem bodo stroški za prevoz nižji, lažje bo upravljanje s predmeti in kontrola stanja v njem. V nasprotnem primeru pa bo vsekakor dobrodošel tudi skupen depo več slovenskih muzejev na oddaljeni lokaciji, ki pa bo moral biti logistično še vedno dovolj blizu. Finančno projekta v dani situaciji ne moremo oceniti. Nejasnih je več dejavnikov, med njimi lokacija (blizu muzeja ali na oddaljeni lokaciji, lasten depo ali skupen več slovenskih muzejev...).

Muzej potrebuje tudi stalen skladiščni prostor za shranjevanje muzejskega razstavnega pohištva (vitrine, podstavki, svetila...) in za drugo opremo (npr. orodje).

PODLAGE ZA KADROVSKI NAČRT

I. Izhodišča

Z ustanovitvijo javnega zavoda leta 2006 so bile muzeju dodeljene nove, še večje naloge in odgovornosti, ki med drugim nedvomno zahtevajo številčno večjo kadrovske zasedenost. Muzej ima enajst zbirk premične dediščine. Zaupana nam je tudi skrb za premično sakralno dediščino na terenu. Vedno bolj sodelujemo v evropskih projektih.

Za opravljanje državne javne službe je v muzeju zaposlenih le šest javnih uslužbencev:

- **direktorica**, muzejska svetnica, ki skrbi tudi za kustosiat za sakralno umetnost, saj se je v muzeju zaposlila najprej kot kustosinja,
- **kustos pripravnik**, ki je zaposlen za določen čas, za čas pripravništva,
- **kustosinja pedagoginja**, dr. znanosti,
- **samostojni muzejski tehnik**, ki opravlja delo dokumentalista,
- **restavratorka specialistka z magisterijem**,
- **poslovna sekretarka**.

Povprečna starost zaposlenih je 48 let.

Zaradi zagotavljanja izvajanja zakonsko določenih nalog državnega muzeja (naloge so opredeljene v 5. členu *Sklepa o ustanovitvi javnega zavoda Muzej krščanstva na Slovenskem* (Uradni list RS št. 106/2006) in v *Zakonu o varstvu kulturne dediščine* (Uradni list RS št. 16/2008, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13 in 32/16) in s tem državne javne službe, potrebujemo vsaj tri redno zaposlene kustose, zaradi digitalizacije tudi informatika, za delo z obiskovalci strokovnega sodelavca, ki bi opravljal tudi delo receptorja.

Še naprej bomo pripravljali dve do tri občasne razstave (lastne ali pa skupaj z drugimi sorodnimi ustanovami), digitalizirali dediščino, izdajali strokovne publikacije, pisali članke. Razvijali in izvajali bomo pedagoški in andragoški program, pripravljali in objavljali e-vsebine, bili bomo stalno prisotni na družbenih omrežjih (Facebook, Instagram, You Tube). Tudi v prihodnje bomo mrežili med muzeji doma in po Evropi, bili partnerji v mednarodnih projektih, se odzivali na potrebe družbe, vključevali v delo različne deležnike. Vse naštetu pa je mnogo preveč samo za enega kustosa (od leta 2023 je to mesto zasedel pripravnik) in enega kustosa pedagoga, enega samostojnega muzejskega tehnika, eno restavratorko.

Nadaljevala bom z iskanjem rešitve za optimizacijo vodniške službe. Pri nas so vsi ogledi vodeni. Obiskovalce, domače in tuje, vodimo skoraj vsi zaposleni in štiri honorarno zaposleni vodiči. Z zaposlitvijo strokovnega sodelavca, ki bi bil dodaten vodič po muzeju in hkrati receptor, bo organizacija dela zagotovo potekala lažje in bolje. Od leta 2021 imamo po zaslugi Ministrstva za kulturo svojo lastno, lepo opremljeno in urejeno recepcijo, nimamo pa še receptorja. Receptor bi bil tudi varnostnik in hišnik.

Reševanje kadrovske podhranjenosti z zaposlovanjem preko javnih del je ena od možnih rešitev, vendar menim, da je to le začasna rešitev. Kratkoročna rešitev je sicer tudi zaposlovanje v okviru evropskih projektov, vendar Muzej krščanstva na Slovenskem potrebuje konkretno sistemsko rešitev.

Da je muzej v primerjavi z drugimi državnimi kadrovske podhranjen, seznanjam že več let tako ustanovitelja (Ministrstvo za kulturo) kot Svet muzeja. Svet muzeja je glede na zahteve in smotrnost izvajanja dejavnosti in uresničevanja programa muzeja v sistemizaciji že leta

2007 potrdil 7 delovnih mest. Tudi novi Svet muzeja je sprejel sklep, da je potrebno problem kadrovske podhranjenosti rešiti čim prej.

V Pravilniku o sistemizaciji delovnih mest in notranji organizaciji dela v MKS sem predvidela vsa delovna področja in mesta, ki jih muzeju narekuje njegov status državnega muzeja za optimalno delo:

OE uprava

OE Matični strokovni oddelki, v okviru katere delujejo:

- . Kustodiat za sakralno umetnost (nezaseden)
- . Kustodiat za cerkveno zgodovino in ljudsko pobožnost
- . Oddelek za muzejsko pedagogiko in andragogiko
- . Oddelek za dokumentacijo
- . Oddelek za konserviranje in restavriranje

OE za komunikacijo in odnose z javnostjo (nezaseden)

II. Načrtovane spremembe in ukrepi na podlagi kadrovskega načrta

4. Zaposleni, ki jih financira MK	I. – IV. tarif. skup.	V. tarif. skupina	VI. tarif. skupina	VII. tarif. skupina	VIII. tarif. skupina	IX. tarif. skupina	Skupaj
Št. zaposlenih na dan 1. 1. 2024			2	3	1		6
Št. zaposlenih na dan 1. 1. 2025			2	4	1		7
Št. zaposlenih na dan 1. 1. 2026			2	4	2		8
Št. zaposlenih na dan 1. 1. 2027			2	5	2		9
Št. zaposlenih na dan 1. 1. 2028			2	6	2		10

Obrazložitev:

2025

Zaposliti strokovnega sodelavca VII/1 (J017135) ali G027031

Muzej bi nujno potreboval strokovnega sodelavca, ki bi med drugim bil muzejski vodnik in receptor. Pri nas so zaradi specifične lokacije in ponudbe vsi ogledi vodeni. Vodstva in dežuranja poleg štirih honorarnih vodičev opravljamo tudi vsi zaposleni, vključno z restavratorko, dokumentalistom in direktorico, kar pomeni dodatno obremenitev že tako kadrovske podhranjenega kolektiva.

2026

Zaposliti kustosa v kustodiatu za sakralno umetnost

Od leta 2003, od kar je dotedanja kustosinja mag. Nataša Polajnar Frelj prevzela delo direktorice muzeja, je ta kustodiat nezaseden. Delo v njem opravlja direktorica, kolikor ji čas dopušča. Poleg umetnostnozgodovinske zbirke, kulturnozgodovinske zbirke, zbirke starin Leopolda Kozlevčarjeva, zbirke liturgičnih predmetov skrbi tudi za dediščino na terenu v okviru matične službe. Leta 2028 se ji bo končal petletni mandat.

2027

Zaposlitev informatika

Glede na vedno večji obseg digitaliziranja dediščine in s tem povezanega novega znanja, izzivov in vprašanj, se vedno bolj kaže potreba po strokovnem kadru s področja IT. Določene naloge lahko opravi zunanje pooblaščenno podjetje, zaradi specifike področja in vedno večjega obsega del s področja digitalizacije, pa naša osnovna znanja ne zadostujejo več in bi za to potrebovali omenjenega strokovnjaka.

2028

Zaposliti kustosa v kustodiatu za ljudsko pobožnost

Muzej hrani obsežno etnološko gradivo, hkrati pa je zavezan, da proučuje, zapisuje, hrani tudi nesnovno dediščino, ki je v krščanstvu ni malo. V tem oddelku bi moral biti zaposlen etnolog, kulturni antropolog, teolog ali sociolog. Trenutno je ta kustodiat združen s kustodiatom za cerkveno zgodovino in ljudsko pobožnost, delo v njem pa opravlja zgodovinar.

URESNIČEVANJE PROGRAMSKIH NALOG IN CILJEV MUZEJA PO LETIH

2024-2028

1. Nadaljevati s svojim delom in poslanstvom

To temelji na zbirkah sakralne premične dediščine nacionalnega pomena, na nesnovni dediščini in duhovnem izročilu. Zbrani predmeti so odraz verovanja slovenskega človeka skozi stoletja, slovenske omike, kulture, narodove biti, so odraz hotenj, ambicij, zgodovinskih potez in dejanj predstavnikov krščanske Cerkve na Slovenskem na eni in vernega človeka na drugi strani. Muzej bo še naprej stalna neprofitna ustanova, ki deluje v korist družbe, raziskuje, zbira, konservira, interpretira ter razstavlja snovno in nesnovno dediščino.

2. Postati nepogrešljiv muzej

Muzej bo še naprej odprt za izmenjavo različnih mnenj in pogledov na predstavljeno tematiko, korekten, prijazen do vseh obiskovalcev ne glede na njihovo starost, interes, nacionalnost, znanje in osebno prepričanje. Še naprej bo odprt za javnost, dostopen in vključujoč. Naš program bo spodbujal raznovrstnost, trajnostni razvoj. Muzej bo deloval in komuniciral etično, profesionalno in v sodelovanju s skupnostmi, pri čemer bo omogočal raznovrstne izkušnje za izobraževanje, uživanje, premišljevanje in širjenje znanja. Kot sodoben muzej bo participativen, odzival se bo na aktualna dogajanja doma in po svetu. Z digitalno tehnologijo na tablicah, pametnih telefonih, info točkah ga bomo še bolj približali mladim. S pospešeno digitalizacijo sakralne premične dediščine bomo ustvarili neprecenljiv fond digitalnih posnetkov, video posnetkov, e- pedagoških programov. Muzej pa bo tudi v bodoče ostal kraj srečevanj, pogovorov, delitve mišljenj, raziskovanja in vseživljenjskega izobraževanja. V težnji, da se v bodoče še bolj profilira v okviru svojega poslanstva, bo Muzej krščanstva na Slovenskem ustvarjal kvalitetne programske vsebine in se še bolj intenzivno povezoval z drugimi javnimi in zasebnimi partnerji na nacionalni in mednarodni ravni.

3. Zagotoviti primerne razmere za nemoteno delo

Skrbeti, da bo muzej nadaljeval s korektnim, strokovnim delom v interesu javnosti, usklajenim z zakonodajo, v dogovoru z ustanoviteljem in soustanoviteljem, omogočal participativnost, trajnostni razvoj. Glede na kadrovske in finančne možnosti bom muzej vodila po svojih najboljših močeh. Prizadevala si bom za večanje števila zaposlenih, za nadaljevanje kvalitetnega muzejskega programa, za izboljšanje razmer za hranjenje muzejskih predmetov, za povečanje prepoznavnosti muzeja in za njegovo prisotnost v mednarodnem prostoru.

Pridobivanje dodatnih finančnih virov

Zavedam se, da bo obdobje, ki je pred nami, zaradi nestabilnih političnih razmer v svetu, ekonomsko težko in nepredvidljivo. Verjamem, da nam bo tudi tokrat država stala ob strani, tako kot med letoma 2020 in 2022. Želim si, da bodo obiskovalci hodili v kulturne ustanove, se v njih izobraževali, preživljali svoj prosti čas v naši družbi tudi v prihodnje. Prizadevala si bom, da bomo lastne prihodke še naprej povečevali. Lastne prihodke predstavljajo pri nas predvsem vstopnine, pedagoški program in prodaja publikacij. Nadaljevali bomo z izdajanjem muzejskih publikacij in le te objavljali tudi na medmrežju. Za zunanji trg bomo še naprej restavrirali umetnine. Nekaj dobička nam bo zagotovo prinesla muzejska trgovina in trženje po internetu. Zaradi pomanjkanja kadra in zahtevnosti tovrstne dejavnosti s prodajo v trgovini še nismo začeli. Turiste vodimo v lično samostansko trgovino, kjer nakupijo predvsem čaje p. S. Ašiča in kulinarične dobrote. Naše publikacije prodajamo sami in preko zastopnika. Vir dodatnega dohodka so tudi evropski projekti ter dohodki sponzorjev in donatorjev.

Razstave:* osrednje razstave, ob predpostavki, da bodo zagotovljena finančna sredstva

2025 in 2028

postopna prenova 2 stalnih razstav: *Zgodovina krščanstva na Slovenskem* in *Življenje za samostanskimi zidovi*.

2024

Postavitev naslednjih 3 občasni razstav:

- *Kulturna krajina cistercijanov*, skupna razstava z Galerijo Božidarja Jakca- muzejem moderne in sodobne umetnosti v Kostanjevici na Krki (EU projekt *Cisterscapes*)
- *Janez Čebulj (1832–1898) – misijonar, pesnik in popotnik*, v sodelovanju s Slovenskim etnografskim muzejem
- *Simbolični pomen rastlin v Svetem pismu in drugih svetih knjigah*, v sodelovanju s Centre for ecology, evolution and environmental changes v Lisboni.

2025

Postavitev 2 do 3 občasni razstav, med drugim:

- razstava o *stiškem opatu Jakobu Reinprechtu*, pripravljena v okviru vseslovenskega projekta Barok na Slovenskem

2026

Postavitev 2 do 3 občasni razstav, med drugim:

- *Misijonarke v Indiji*, v sodelovanju z Oddelkom za azijske študije na Filozofski fakulteti v Ljubljani

2027

Postavitev 2 do 3 občasni razstav, med drugim:

- *Izročilo o Svetem gralu na Slovenskem*

2028

- postavitev 2 do 3 občasni razstav,
- drugi del prenove t. i. *Kozlevčarjeve zbirke* v prvem nadstropju muzeja.

Mednarodni projekti:

1 mednarodni projekt: od leta 2019 dalje smo partner v EU projektu *Cisterscapes* (Cistercijanske pokrajine povezujejo Evropo) www.cisterscapes.eu. Od leta 2024 dalje so

predvidene nove aktivnosti, povezane s pridobitvijo Znaka evropske dediščine in zavezo med 16 evropskimi partnerji. V kolikor bomo prejeli Znak evropske dediščine, bomo zavezani izvesti obsežen program, s ciljem ozaveščanja, povečanja obiska v muzeju, trajnostnega razvoja.

Promocija in turizem:* ob predpostavki, da bodo zagotovljena finančna sredstva

- izvedba promocijskega in izobraževalnega programa v okviru EU projekta *Cisterscapes*, ki med drugim predvideva strokovna predavanja za različne deležnike, vodene ogled po muzeju in izven njega, voden ogled kulturne krajine cistercijanov tudi po reki Krki, pohodništvo po *Poti cistercijanov*, ogled lokacij s kolesi, organizacijo mednarodnega srečanja na obravnavano temo, različne pedagoške delavnice v muzeju, skupno gostujočo razstavo s Kostanjevico na Krki itd.
- izvedba turističnih produktov in programov ob pridobitvi Znaka evropske dediščine
- 3 novi turistični produkti, povezani s *Potjo cistercijanov* do leta 2028,
- 2 povezovanji z lokalnimi turističnimi ponudniki kulinarike, narave in dediščine do 2028,
- 15 objav na leto na družbenih omrežjih, muzejski internetni strani, portalu www.cisterscapes.eu,
- snemanje predvidoma 5 video filmov do leta 2028,
- sodelovanje na skupnih muzejskih promocijskih dogodkih kot npr. sodelovanje na ICOM-ov Mednarodni muzejski dan, na Kulturnem bazarju v CD, Naprej v preteklost, Konservatorsko restavratorski transverzali,
- izjave za nacionalne in lokalne medije.
- Cilj: povečati število obiskovalcev z 8.500 na 10.000 do leta 2028.

Glavne strategije, s katerimi želimo doseči ključne cilje in izzive.

Lokacija

Lokacija muzeju omogoča, da je vključen v mednarodne turistične projekte, kot so Transromanica, Emina romarska pot in Pot sv. Jakoba, Cisterscapes. V prihodnosti bi bilo dobro nadaljevati z vključevanjem v podobne projekte tudi v okviru samostanskih povezav (npr. Klosterreich). Za to potrebujemo sredstva in profesionalen kader za turizem in trženje (osebo za stike z javnostjo).

Ključni strateški izzivi in vprašanja

1. Zagotoviti zadostna stalna finančna sredstva od ustanovitelja, Vlade R Slovenije.
2. Zagotoviti kadrovske in prostorske razmere za nemoteno kontinuirano delovanje muzeja.
3. Pridobiti nove vire dohodkov in povečati dohodke iz lastne dejavnosti.
4. Vzpostaviti matično bazo za evidenco premične sakralne kulturne dediščine na celotnem ozemlju Republike Slovenije.

Povečanje stalnega financiranja muzeja, pridobivanje sredstev na mednarodnih razpisih, ustvarjanje dodatnega prihodka

Cilj: Ohraniti redno financiranje iz proračuna v primerni in zadovoljivi višini, racionalno in varčno upravljanje s pridobljenimi finančnimi sredstvi, iskanje sponzorjev, donatorjev, mednarodnega sodelovanja. Specifično poslanstvo muzeja narekuje povezovanje s sorodnimi ustanovami drugod po Evropi. Muzej bo iskal in izkoristil vse možnosti za sodelovanje v mednarodnih programih in si tako utrdil svoj položaj v mreži evropskih muzejev. Povečanje lastnih prihodkov.

Za doseg predstavljenih ciljev bodo morali biti izpolnjeni tako finančni kot kadrovski in prostorski pogoji. Kot vodja bom osredotočena na ključna vodstvena načela, kot so dobra strategija, spremljanje potreb in zahtev obiskovalcev, skrb za premično sakralno dediščino v muzeju in na terenu, skrb za dobre medsebojne odnose v kolektivu, zagotavljanje visoke strokovnosti in motivacije pri zaposlenih, vključevanje vseh ravni organizacije pri uresničevanju strateških ciljev, sprotna evalvacija in analiza muzejskega dela, težnja k nenehnemu izboljševanju našega poslanstva in nalog.

Analiza SWOT

Prednosti (strengths) Muzeja krščanstva na Slovenskem kot nacionalne institucije so: njegovo poslanstvo, zbirke, lokacija (v delu najstarejšega še delujočega samostana na Slovenskem, v bližini Ljubljane, v bližini turističnih ponudnikov npr. Dolenjskih Toplic, Šmarjeških Toplic, na šolski učni literarni poti Bogenšperk-Stična-Muljava-Rašca, ki jo od leta 2019 povezuje naš projekt *Poti knjige*), homogen kolektiv, vedno boljše obiskan pedagoško/andragoški program, vedno boljša prepoznavnost.

Slabosti (weaknesses): kadrovska podhranjenost, pomanjkanje sredstev, pomanjkanje depojskih prostorov, neustrezne klimatske razmere.

Priložnosti (opportunities): zanimiva in vedno aktualna vsebina, ugodna lokacija in dobre cestne povezave z Ljubljano, Novim mestom, s turističnimi ponudniki. Vsebinska povezava s šolskim učnim programom. Bližina Ljubljane z enormnim številom turistov, dobre povezave s tujino. Zanimivi smo za tuje raziskovalne projekte. Od leta 2019 smo partnerji v EU projektu Cisterscapes, ki nam omogoča nove aktivnosti in ponudbo. (www.cisterscapes.eu)

Nevarnosti (threats): kadrovska podhranjenost, zmanjšanje dotacij iz proračuna, preobremenjenost zaposlenih, fluktuacija zaposlenih, sprememba prioritet v kulturni politiki.

Strateški načrt je direktorica pripravila skupaj s sodelavci.

mag. Nataša Polajnar Frelj, direktorica

Ministrstvo za kulturo je dalo predhodno soglasje k Strateškemu načrtu Muzeja krščanstva na Slovenskem dne 26. 1. 2024 (št. 621-16/2023-3340-6)

Soglasje k Strateškemu načrtu je dal svet zavoda na svoji 7. (dopisni) seji sveta, razpisani dne, 23. 11. 2023 in zaključeni 30. 11. 2023.

Soglasje k dopolnitvam Strateškega načrta je svet potrdil na svoji 8. (dopisni) seji sveta, razpisani 5. 2. 2024 in zaključeni 13. 2. 2024.

Direktorica je Strateški načrt sprejela dne 14. 2. 2024